

Bildande av naturreservatet Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader i Lunds kommun

Beslut

Kommunfullmäktige i Lunds kommun beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla som anges nedan.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader
Kommun	Lund
Län	Skåne län
Församling/socken	Nöbbelövs församling/Norra Nöbbelövs socken, Torna församling/Vallkärra socken
NV/DOS-ID	1113749
Gränser	Området är markerat med röd heldragen linje på bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Nöbbelöv 3:35, 3:60, 3:61, 3:62, 3:63, 3:70, 3:71, 3:73, 4:15, 5:36, 6:1, 9:5, 10:12, 15:1, s:2 Vallkärra 1:5, 3:4, 22:4
Markägare	Lunds kommun
Läge	Fyra km nordväst Lunds centrum.
Kartblad	Ekonomiska kartan 2C6G Vallkärra
Koordinat centralpunkt	RT90: 6181791, 1333597, Sweref99: 6178309, 384214
Naturgeografisk region	6, sydvästra Skåne
Vegetationszon	Nemorala zonen (sydsvenska lövskogsregionen)
Typindelning enl. vattendirektivet	Södra Sverige, Skåne
Vattenförekomst (HID)	Höje å/Önnerupsbäcken SE618096-133078 (Vallkärrabäcken)
Dikningsföretag	➤ Dikningsföretaget Nöbbelövs mosse år 1912 ➤ Dikningsföretaget Vallkärra nr 9 av år 1928 ➤ Dikningsföretaget Vallkärra nr 5 av år 1917 ➤ Lund - Vallkärra vattenavledningsföretag år 1966 ➤ Stångby – Vallkärra vattenavledningsföretag 1969 ➤ Vattenavledningsföretaget Nöbbelövs mosse år 1996
Areal	68 ha
Landareal	65,5 ha
Förvaltare	Lunds kommun, Tekniska förvaltningen
Beslutsdatum	2014-03-27

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader som ett biologiskt rikt våtmarks- och betesmarksområde. Området ska utgöra ett attraktivt rast- och häckningsområde för änder och vadarfåglar. Det ska även kunna användas som rekreatjonsområde för främst de närboende samt för utflykter och undervisning till förskolor och skolor i Lunds kommun.

Reservatsföreskrifter***A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.***

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. uppföra ny byggnad eller annan anläggning såsom flaggstång, mast, antenn, vindkraftverk, luft- eller markledning,
2. bedriva täkt, gräva, schakta, dika, utfylla eller på annat sätt skada fast naturföremål, ytbildning eller grässvålen,
3. omföra ängs- eller betesmark till åker,
4. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, gödselmedel eller jordförbättringsmedel,
5. plantera, så eller sätta ut för trakten främmande växt- eller djurart,
6. jaga utöver skyddsjakt,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av, skyltning till och upplysning om naturreservatet.
2. skötsel av mark innefattande årlig betesdrift, röjning, gallring, uppsättning och underhåll av stängsel och vattningsanordningar,
3. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
4. undersökningar i samband med dokumentation och uppföljning av fauna och flora

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. beträda det område som är markerat på karta i bilaga 2 från 1 mars tom. 30 november,
2. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada levande och döda träd, fast naturföremål eller ytbildning,
3. rida eller cykla förutom på anvisad väg, stig eller plats,
4. utöva fritidsaktiviteter som kan störa djurlivet så som flyga med modellplan eller drake, eller framföra radiostyrda farkoster i vattenområdet
5. medföra hund annat än i fysiskt koppel,
6. utföra någon form av anläggning eller ställa upp för reservatet främmande föremål,
7. framföra motordrivet fordon,
8. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för;

- tillsyn och åtgärder i samband med förvaltarens skötsel av området.
- tillsyn och åtgärder i samband med VA Syds och Trafikverkets anläggningar.
- underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken, drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintlig ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, VA Syd, el-, energi- och/eller teledistributör. Inför utförande av arbete ska samråd ske med kommunen och/eller länsstyrelsen. Vid akuta underhållsåtgärder kan samråd ske sedan arbetet inletts.
- samt anordnande av information i enlighet med av kommunen fastställd skötselplan

Från reservatsföreskrifterna gäller följande undantag;

Föreskriften C1 gäller inte för den som har tillsynsansvar för betande tamboskap inom naturreservatet vid tillsynen av dennes djur, ej heller vid reparation och underhåll av stängsel.

Dispens från dessa bestämmelser kan, om det finns särskilda skäl, lämnas av kommunen enligt 7 kap 7 § miljöbalken. Dispensärenden hanteras av miljönämnden.

Upplysningar

Kommunen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (13-18 §§),
- 2 kap, lag (1988:950) om kulturminnen m m med bestämmelser om skydd för fasta fornlämningar,
- terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Beskrivning av området

Nöbbelevs mosse, beläget nordväst om Lunds tätort, är ett populärt närrekreationsområde för boende i Gunnesbo, Nöbbelev och Vallkärra.

Naturvärdet är högt med en artrik flora vid *Gunnesboängen* och stora mängder rastande änder och vadarfåglar i våtmarker och på strandängar. Området har varit under stark påverkan av mänskliga aktiviteter under lång tid. De första jordbrukarna röjde mossen och använde den för slåtter, bete och torvtäkt medan den under de senaste hundra åren genomgått dikningar och uppodling. Västkustbanan går genom mossens östra del.

I mitten av 1990-talet påbörjade Lunds kommun restaurering av mossen genom återställande av betesmarker och anläggande av våtmarker. Mossen svämmas över flera gånger om året då Vallkärrabäcken för med sig stora mängder vatten från de norra delarna av Lund.

Skäl för beslut

Nöbbelevs mosse är ett betes- och våtmarksområde med höga naturvärden. Gunnesboängen är en värdefull gammal ängsyta med växtarter som ängsnycklar, ängsull och ängsmyskgräs. Våtmarkerna har en för regionen värdefull häckfågelfauna med häckande arter som rödbena, gulärta och skedand. Under övrig tid av året rastar en stor mängd änder och vadarfåglar.

Nöbbelevs mosse utgör ett värdefullt område för friluftslivet. Det tätortsnära läget erbjuder lättillgänglig närrekreation i ett öppet kulturlandskap. Förskolor och skolor utnyttjar området i undervisningen och för utflykter.

I "Grönstruktur- och naturvårdsprogram för Lunds kommun" beskrivs områdets höga zoologiska, botaniska och rekreativa värden (klass 2). Översiktsplanen beskriver området som "värdefull natur". I Länsstyrelsens Naturvårdsprogram "Från Sandhammaren till Kullaberg" beskrivs Gunnesboängens värdefulla flora och området ges klassificeringen 2 (mycket höga naturvärden). Nöbbelev och Vallkärra omnämns i "Kulturminnesvårdsprogram för Skåne". Gunnesboängen och området kring Våtmarken ingår i Jordbruksverkets "Ängs- och betesmarksinventering".

Kommunen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att det inte innebär något allvarligt försvårande av områdets nyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt Lunds kommuns översiktsplan.

Av ovan angivna skäl bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat. Kommunfullmäktige fastställer med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. nedanstående skötselplan att gälla tills vidare (bilaga 3). Inom ramen för denna kan kommunen fortlöpande meddela direktiv om förvaltningen.

Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av området.

Lunds kommun och den nämnd som har naturvårdsansvaret skall vara naturvårdsförvaltare. Vid förvaltningen skall samråd ske med övriga berörda förvaltningar inom Lunds kommun och berörda myndigheter.

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen, förvaltningsavdelningen (se bilaga 4).
Sammanställningen från remissförfarandet bilägges beslutet (bilaga 5).
Beslut i detta ärende har fattats av kommunfullmäktige i Lunds kommun vid sammanträde den 27 mars 2014, protokoll §62 (dnr KS 2014/0108, bilaga 6).

Bilagor:

1. Karta över naturreservatet med avgränsning.
2. Karta med markering för beträdnadsförbud
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar
5. Remissammanställning 2013-11-30
6. Kommunfullmäktige beslut 2014-03-27

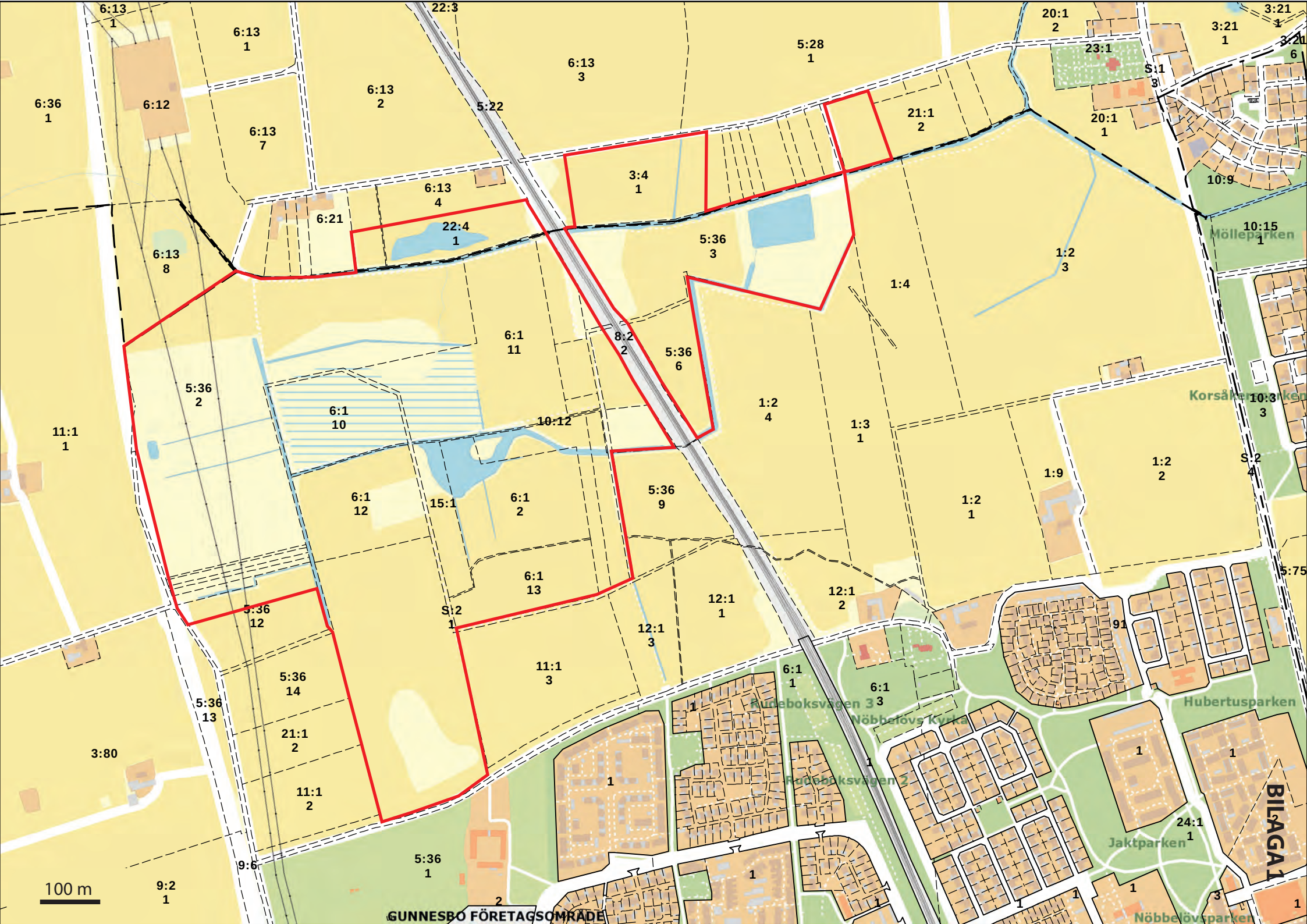
Sändlista:

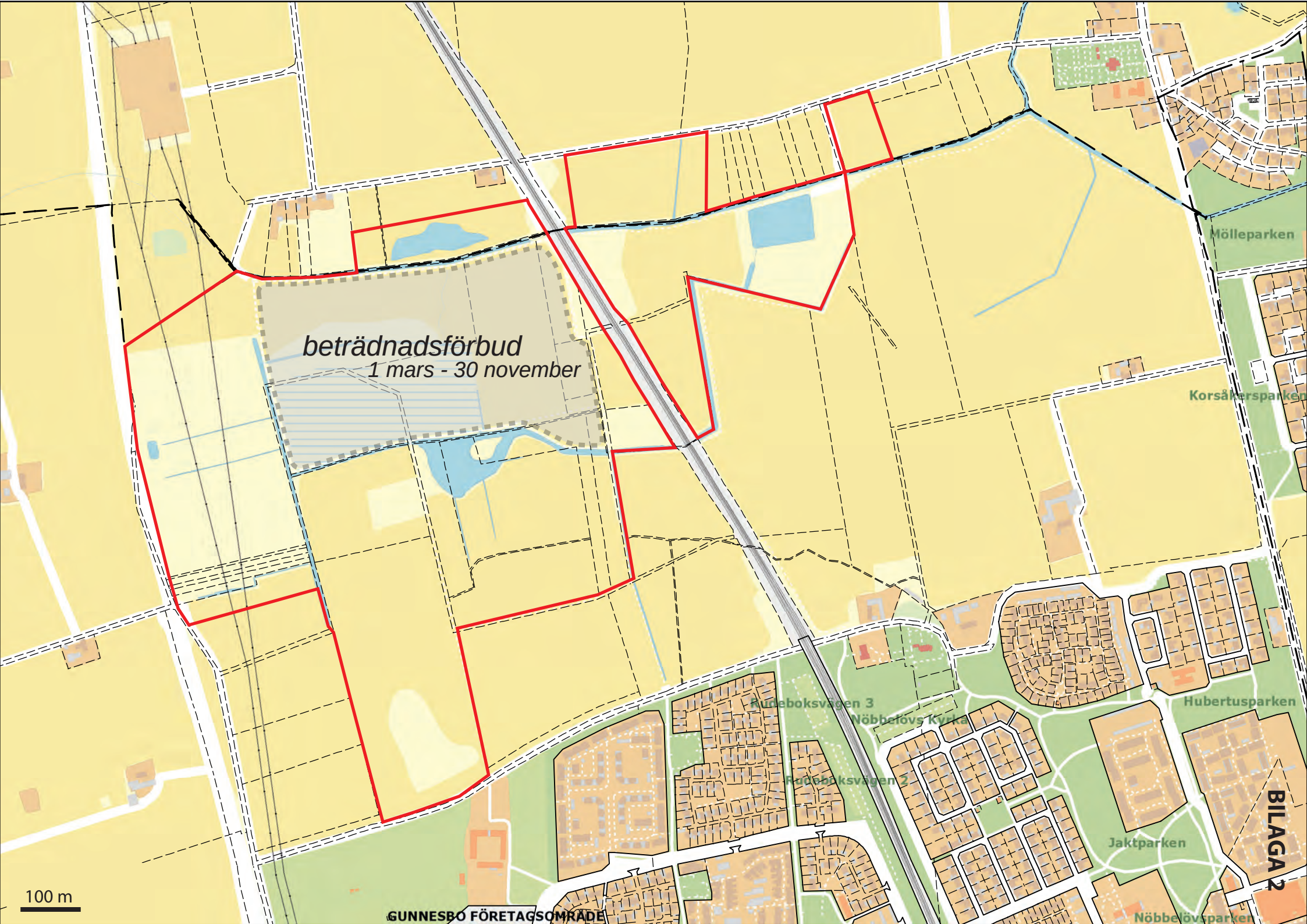
Länsstyrelsen i Skåne län, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM
Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM
SGU, Box 670, 751 28 UPPSALA
Lantmäterimyndigheten, Lantmäteriet, Box 50590, 202 15 MALMÖ
Skogsstyrelsen, Box 6, 243 21 HÖÖR
Transportstyrelsen 601 73 Norrköping
Polismyndigheten i Lund, Box 13, 221 00 LUND
Havs- och vattenmyndigheten, Box 11 930, 404 39 Göteborg
Statens jordbruksverk, Vallgatan 8, 551 82 Jönköping

Naturskyddsföreningen i Skåne, Box 1013, 221 04 LUND
Lunds Naturskyddsförening, Leif Runeson, Lagerbrings väg 6E, 224 60 LUND
Lundabygdens fågelklubb, Lars G R Nilsson, Kämpagränden 21B, 224 76 LUND
Lunds Botaniska Förening, Botaniska Museet, Ö. Vallgatan 18, 223 61 LUND
Friluftsrörelsen, Lundaavdelningen, Vårvädersvägen 41, 222 27 LUND
Lunds Fältbiologer, Ingrid Wahlman, Borgåslingan 46, 224 72 LUND
Gunnesbo 4H-gård, Nöbbelöv 921, 22660 Lund
Kulturen, Stadsantikvarien, Box 1095, 221 04 LUND

Byggnadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Lunds Energi AB
Miljönämnden
Barn- och skolnämnd Lund Öster
Barn- och skolnämnd Lund Stad
Tekniska förvaltningen: Gatu- och trafikkontoret, Mark- och exploateringskontoret
VA SYD, Box 191, 201 21 MALMÖ

Erling Larsson, Önnestöv 1081, 240 13 GENARP (arrendator)
Hans-Åke Månsson, Vallkärra Boställe 161, 225 91 LUND (arrendator)
Kurt Paulsson, Söderto 2, 242 93 HÖRBY (arrendator)
Per Persson, Vallkärra 16, 225 91 LUND (Vallkärra 6:13)
Göran Persson, Vallkärravägen 60, 226 50 Lund (Vallkärra 3:21)
Rikard Willman, Västra Madvägen 30, 225 91 LUND (Vallkärra 6:30)
Gerhard Krämer, Västra Madvägen 32, 225 91 LUND (Vallkärra 6:33)
Mikael Lagergren, Västra Madvägen 34, 225 91 LUND (Vallkärra 6:21)
Kristofer Björkström, Kollegievägen 117, 224 73 LUND (Vallkärra 21:6)
Rickard Jacobsson, Vallkärra gård 102, 225 91 LUND (Vallkärra 21:1)
Jan Lindoff, Gamla Dalbyvägen 137-8, 245 92 STAFFANSTORP (Nöbbelöv 1:3, 1:4, 12:1)
Lars-Erik Johannesson, Nöbbelövs kyrkoväg 2, 226 53 LUND (Nöbbelöv 1:2)
Kerstin Algeus, Sallerigränd 11, 213 74 MALMÖ (Nöbbelöv 11:1)
Ingrid Bååth, Harabergsplan 1D, 341 36 LJUNGBY (Nöbbelöv 11:1)
Ulf Jönsson, Nöbbelöv 861, 226 60 LUND (Nöbbelöv 21:1)
Hans Anders Odh, Stångby 821 225 91 LUND (Vallkärra 1:4, Vallkärra 2:5, Vallkärra 2:8,
Vallkärra 4:22)
Hans Tore Andersson, Vallkärra 561, 225 91 Lund (Vallkärra 2:4)

beträdnadsförbud
1 mars - 30 november

100 m

GUNNESBO FÖRETAGSOMRÅDE

Runeboksvägen 3

Nöbbelövs kyrka

Runeboksvägen 2

Mölleparken

Korsåkersparken

Hubertusparken

Jaktparken

Nöbbelövs parken

BILAGA 2

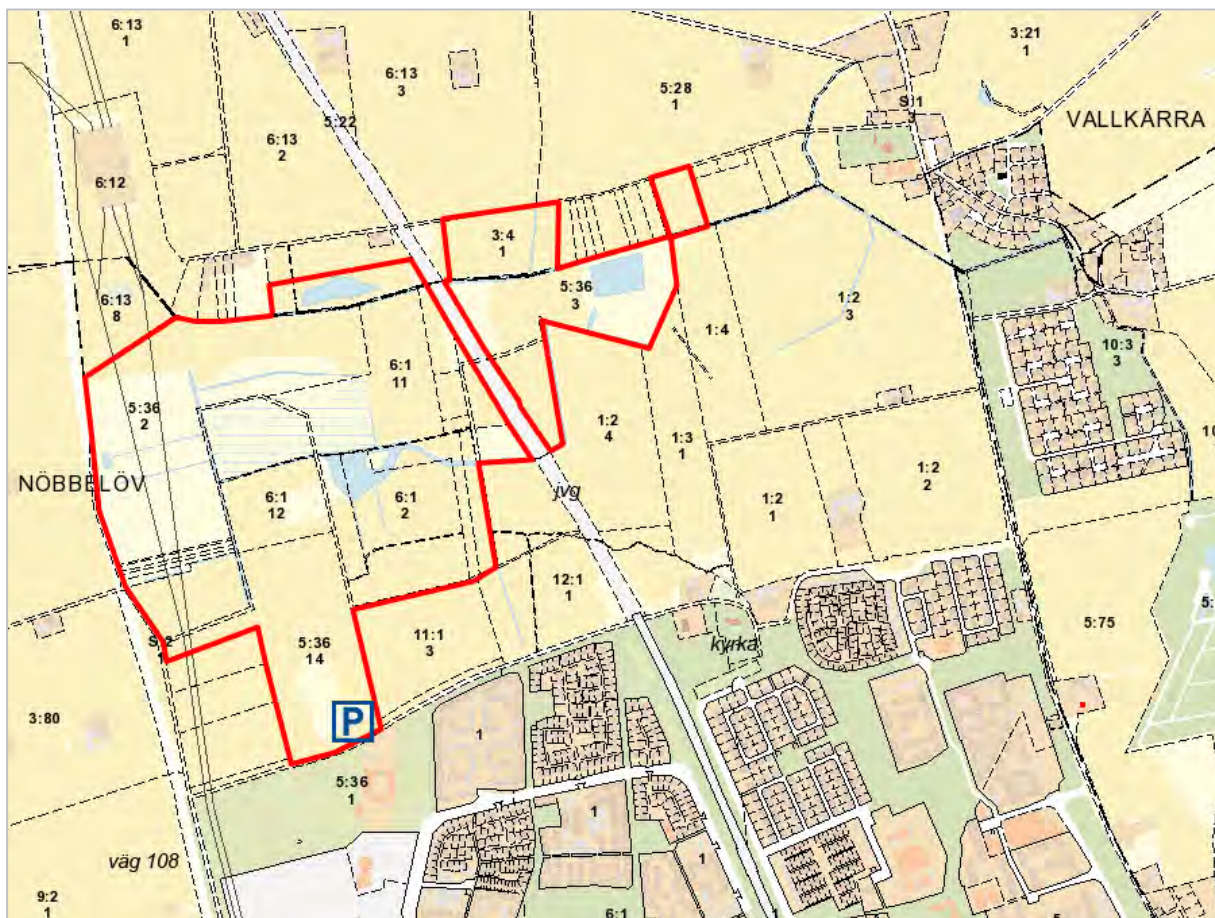
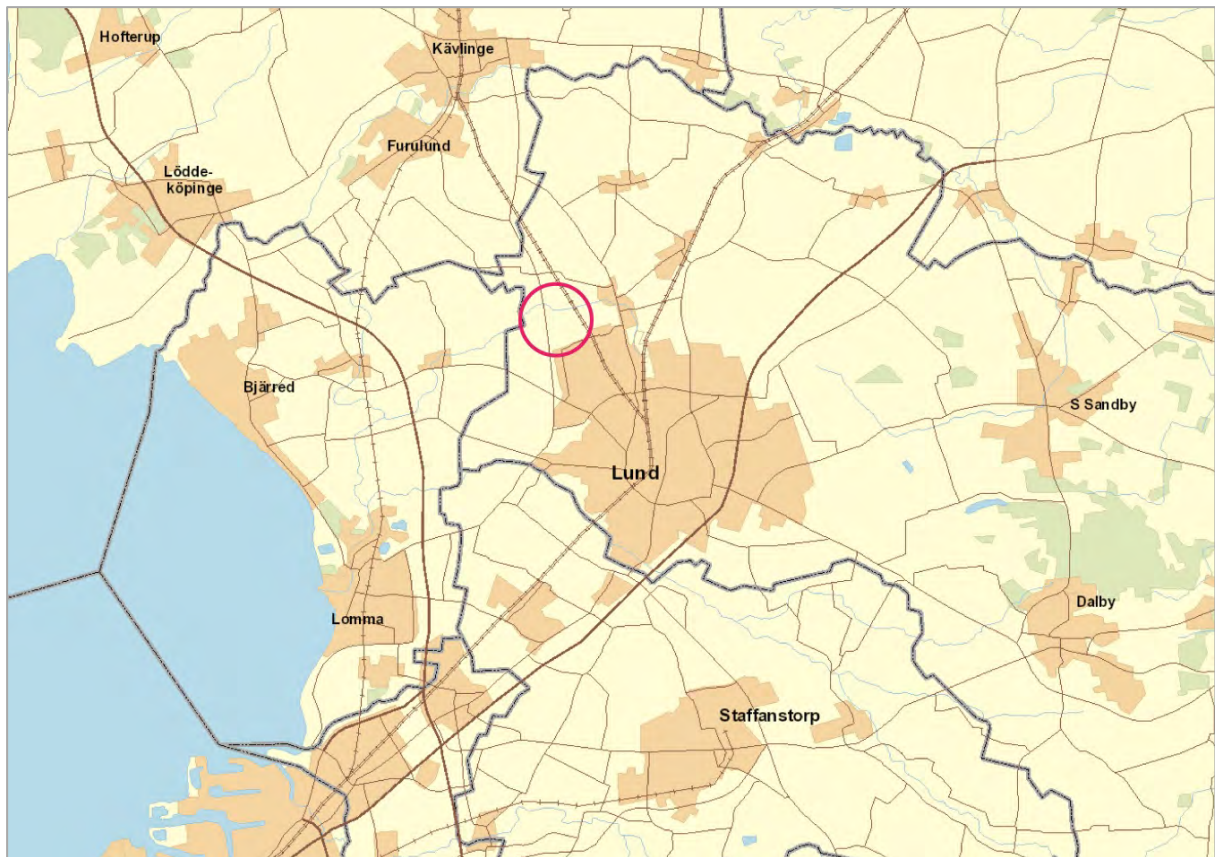
Skötselplan för naturreservatet

Nöbbelövs mosse

med Vallkärra mader

Beslutat av Kommunfullmäktige i
Lunds kommun 2014-03-27

Innehållsförteckning

1.	Syftet med reservatet	7
2.	Beskrivning av området	7
2.1	Administrativa data	7
2.2	Historisk markanvändning	10
2.3	Arkeologiska fynd	12
2.4	Nuvarande markanvändning	13
2.5	Beskrivning av områdets bevarandevärden	14
3.	Översikt över planerad markanvändning och skötsel	16
3.1	Övergripande mål	16
3.2	Generella riktlinjer och åtgärder	16
3.3	Kvalitetsmål	17
3.4	Skötselmål	17
3.5	Jakt	18
3.6	Fiske	18
4.	Mål och föreskrifter för skötselområden	18
4.1	Hävd av jordbruksmark	18
4.2	Hävd av trädbärande mark inklusive träd- och buskridåer	20
4.3	Hävd av våtmarker, dammar och diken	21
4.4	Hävd av övrig mark	22
5.	Friluftsliv	22
5.1	Övergripande mål	22
5.2	Riktlinjer och åtgärder	22
6.	Gränsmarkering	24
7.	Uppföljning och utvärdering	24
8.	Tillsyn	24
9.	Referenser	25

Bilagor:

1. Karta med fastigheter
2. Karta med skötselområden
3. Karta friluftsliv
4. Karta friluftsliv – promenadstigar
5. Karta med namn på områden
6. Karta beträdnadsförbud

Skötselplan för naturreservatet Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader

Nöbbelövs mosse, beläget nordväst om Lunds tätort, är ett populärt närrekreationsområde för boende i Gunnesbo, Nöbbelöv och Vallkärra. Naturvärdet är högt med en artrik flora vid *Gunnesboängen* och stora mängder rastande änder och vadarfåglar i våtmarker och på strandängar. Området har varit under stark påverkan av mänskliga aktiviteter under lång tid. De första jordbrukarna röjde mossen och använde den för slåtter, bete och torvtäkt medan den under de senaste hundra åren genomgått dikningar och uppodling. Västkustbanan går genom mossens östra del. I mitten av 1990-talet påbörjade Lunds kommun restaurering av mossen genom återställande av betesmarker och anläggande av våtmarker. Mossen svämmas över flera gånger om året då Vallkärrabäcken för med sig stora mängder dag- och dräneringsvatten från de norra delarna av Lund.

1. Syfte med reservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla Nöbbelövs mosse som ett biologiskt rikt våtmarks- och betesmarksområde. Det ska även kunna användas som rekreationsområde för främst de närboende.

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Namn	Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader
Kommun	Lund
Län	Skåne län
Församling/socken	Nöbbelövs församling/Norra Nöbbelövs socken, Torna församling/Vallkärra socken
NV/DOS-ID	1113749
Gränser	Området är markerat med röd heldragen linje på bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Nöbbelöv 3:35, 3:60, 3:61, 3:62, 3:63, 3:70, 3:71, 3:73, 4:15, 5:36, 6:1, 9:5, 10:12, 15:1, s:2 Vallkärra 1:5, 3:4, 22:4
Markägare	Lunds kommun
Läge	Fyra km nordväst Lunds centrum.
Kartblad	Ekonomiska kartan 2C6G Vallkärra
Koordinat centralpunkt	RT90: 6181791, 1333597, Sweref99: 6178309, 384214
Naturgeografisk region	6, sydvästra Skåne
Vegetationszon	Nemoral zonen (sydsvenska lövskogsregionen)
Typindelning enl. vattendirektivet	Södra Sverige, Skåne
Vattenförekomst (HID)	Höje å/Önnerupsbäcken SE618096-133078 (Vallkärrabäcken)

Dikningsföretag

- Dikningsföretaget Nöbbelövs mosse år 1912
- Dikningsföretaget Vallkärra nr 9 av år 1928
- Dikningsföretaget Vallkärra nr 5 av år 1917
- Lund - Vallkärra vattenavledningsföretag år 1966
- Stångby – Vallkärra vattenavledningsföretag 1969
- Vattenavledningsföretaget Nöbbelövs mosse år 1996

Areal

68 ha

Landareal

65,5 ha

Förvaltare

Lunds kommun, Tekniska förvaltningen

Beslutsdatum

2014-03-27

Gunnesboängen – under sensommaren sker slåtter och ihopsamling av ängens hö.

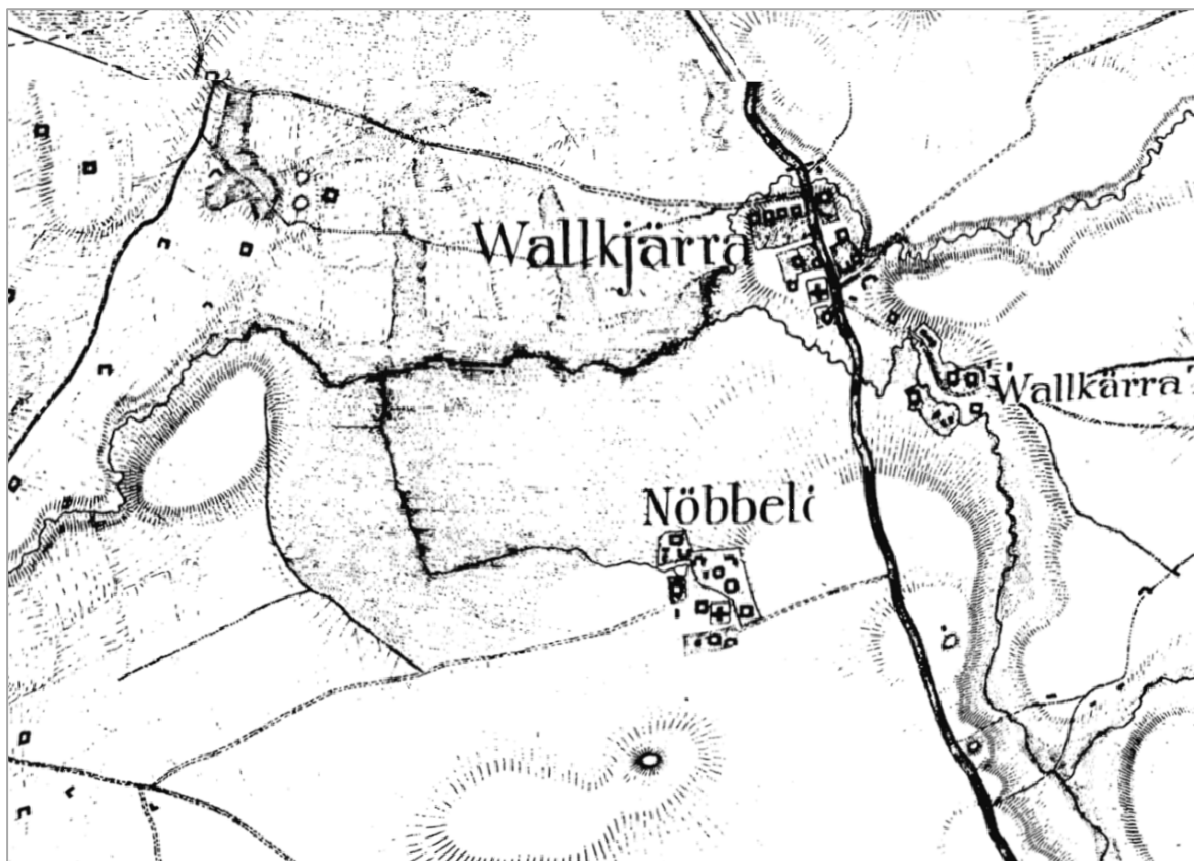
2.2 Historisk markanvändning

Naturreservatet berör byarna Nöbbelöv och Vallkärra. För år 1719 redovisades i Nöbbelöv 12 hemman (gårdar), samtliga kronohemman, samt ett gatuhus. Byn låg runt den lilla kyrkan (som revs 1899). Nöbbelöv kommer från "Nyböle" som betyder "den nya boplatsen". Under slutet av 1700-talet bestod Vallkärra by av 10 gårdar.

1774 genomfördes storskifte och en detaljerad karta över Nöbbelövs respektive Vallkärras ägor upprättades. I norr låg Nöbbelövs bys ängsvång med dess mosse. Delar av ängsvången kunde odlas medan den största delen, förutom de sankaste partierna, användes för höskörd. I ängsvången låg även byns torvtäkt. Söder om ängsvången låg Nöbbelövs åkermark som brukades i treskifte. Vid gränsen mot Fjellie, Värpinge och Lund låg fäladsmarken (betesmarken) som delvis var trädbevuxen.

Vallkärra by hade ängsmark, kallad Maderna, utmed bäcken som gränsade till Nöbbelövs bys ägor. Maderna skiftades inte eftersom de var av olika beskaffenhet; vissa hade brutit torv vilket medfört att ängarna producerade sämre gräsväxt på dessa ställen. Även Vallkärra by hade tre sädesvångar som var inhägnade med låga risgårdar och två ängar; Norre äng och Winbergs äng.

Gränsen mellan Vallkärra by och Nöbbelöv gick i bäcken, kallad Barnahölsbäcken, och utmed detta fanns ett stängsel som skilde byarnas vångar åt. Byarna underhöll hälften var av stängslet. Stängslet behövdes eftersom Vallkärra bys mark var sidlänt (fuktig) och därmed blev skörden så sen att vid tidpunkten för slåtter hade redan Nöbbelövs bönder hunnit släppa sina djur på ängsmarken för efterbete. Utmed Madvägen fanns förr ett dike som nyttjades av ängavattnaren för översilning av maderna.

Skånska rekognosceringskartan från 1812

År 1812 (Vallkärra) respektive 1816 (Nöbbelöv) utfördes enskiftet vilket hade som syfte att gårdarnas ägor skulle samlas för att underlätta brukandet av jorden. Vid denna tid bestod husen i byarna fortfarande till största delen av klinehus med tak av halm och lergolv. De flesta gårdarna var kringbyggda. Nöbbelövs ängsmark skiftades inte men bönderna fick skörda hö efter storleken på de egna ägorna. Efter höskörden uppläts ängen för efterbete åt kreaturen.

Enskiftade ägor inom Nöbbelövs by år 1829 – mossen redovisas som ängsmark

Under 1870-talet delades den tidigare gemensamt ägda ängs- och mossemarken upp mellan gårdarna i Nöbbelöv.

År 1886 anlades järnvägen mellan Lund och Kävlinge vilket delade Nöbbelövs mosse i två delar.

För att få bättre odlingsbetingelser utdikades Nöbbelövs bys del av mossen 1915. Mossejorden visade sig inte vara så god odlingsjord som förväntat utan delar återgick till betes- och ängsmark. Under 1900-talet omvandlades successivt stora delar av de gamla gräsmarkerna till åkermark. Det var vanligt att betsmarken plöjdes upp för att så in ny vall eller för sädesodling under ett par år för att sedan återgå till vall och bete. Fram till 1950-talet fanns det djurproduktion i området och därmed fanns det intresse av att bevara mossen som betesmark. Inom vissa delar av mossen har utfyllnad skett (framförallt öster om järnvägen) och under början av 1970-talet fanns endast c:a 20 ha ängsmark kvar. I mitten av 1990-talet påbörjades restaureringen av Nöbbelövs mosse till en kostnad av c:a 2 miljoner kronor. Åkrarna omfördes till betesmark och våtmarker anlades. Lunds kommun har förvärvat de delar av mossen som ligger söder om Vallkärrabäcken samt några mindre skiften norr därom.

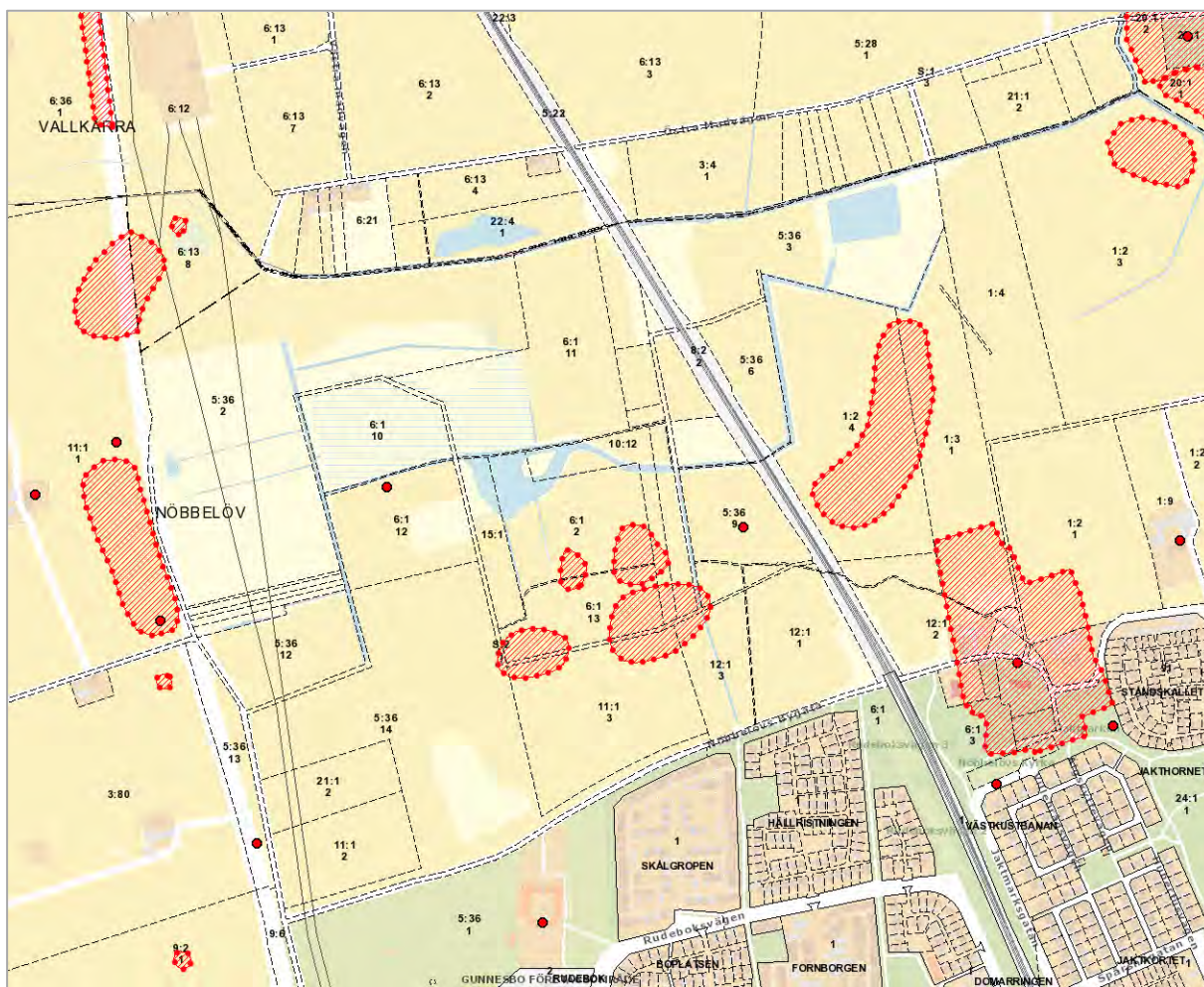

Häradsekonomsakartan från 1912 (gröna ytor är ängsmark)

”Det första, som jag observerade, naturälskare som jag är, var ängarna i väster. Ängarna! Vicken tjusning alla årstider! En primitiv väg ledde fram genom dem ända bort till järnvägen, där den fortsattes av en något bättre. På båda sidor om vägen hördes porlet från ett dike, och en pilvall, som nu är utplånad, löpte parallellt med vägen. Satt man stilla på en vägkant en afton, fick man dessutom lyssna på en hel symfoni av ängens bebyggare – ängsknarren, som skuttade omkring och dök upp på de mest skilda ställen – vipan, som oroligt kretsade kring sitt bo, när hon anade fara och de tusentals grodor, vilka hoppade omkring i gräset, obekymrade om de ända till tjugotalet storkar, som med gravitetiska steg klev omkring och sökte efter kvällsvard. Vilket liv och rörelse blev det ej senare på året, när kor och ungnöt ”släpptes” på det saftiga betet. Deras belåtna råmande blev sensommarens melodi. Under höstregnen svämmade vattnet i bäckarna över, och när vinterkylan satte i, bildades den allra härligaste skridskois. Men nu är allt detta en saga blott. Ängarna äro utdikade, grodor, storkar och skridskoåkande barn äro försvunna därifrån.” (beskrivningen av Valkärra mader nedtecknades av Amelie Bergstrand, lärarinna i Valkärra under första delen av 1900-talet).

2.3 Arkeologiska fynd

Vid torvtäkten under 1900-talets början hade neolitiska yxor påträffats vid många tillfällen i olika delar av mossen. Yxorna tolkas som upprepade offerfynd och har i Riksantikvarieämbetets Fornminnesregister sammanförts till RAÄ nr 23 i Nöbbelövs socken. I de högre belägna omgivningarna finns det gott om fornlämningar från förhistorisk tid, däribland flera stenåldersboplatser. Arkeologiska undersökningar av olika slag har utförts i anslutning till Västkustbanan och väg 108.

Fornlämningar och fyndplatser vid Nöbbelövs mosse (områden resp prickar – ej i detalj beskrivna/undersökta)

2.4 Nuvarande markanvändning

Mossen utgörs av en sänka i landskapet som ligger cirka 22 m ö h. Mossen avvattnas till Höje å via Vallkärrabäcken som längre nedströms övergår i Önnerupsbäcken. Vallkärrabäcken rinner i områdets norra del och det mesta av mossens vatten tillförs bäcken i nordväst. Uppströms mossen är bäcken rätad med branta slänter medan den nedströms är kulverterad. Strax nerströms Vallkärra sker ett intag av vatten från bäcken som sedan leds via kulvert till *Oxidationsdammen* (fd reningsdamm för Vallkärra by) i mossens östra del. Därifrån förs vatten via diken, under järnvägsbanken, till *Englessons damm* och *Våtmarken* (anlades hösten 1995). Det finns även en anlagd damm (hösten 1999) norr om Vallkärrabäcken (*Barnahölsdammen*) som får sitt vatten via en ledning från bäcken (se bilaga 5 för orientering över de olika dammarna/våtmarkerna).

I mitten av 1990-talet återinfördes betesdrift över hela Nöbbelövs mosse. Användning av bekämpningsmedel och gödselmedel har sedan dess varit förbjuden. Vallkärra mader används till största delen för vallproduktion. Det finns en lövskogsplantering utmed Väst kustbanans västra sida och en utmed dess östra. På *Prästaången*, intill *Englessons damm*, och vid *Oxidationsdammen* finns aktivitetsytor med bänkar och grillplats (bilaga 3).

Det finns ett system av stigar i området (bilaga 4). Det är möjligt att gå under Väst kustbanan vid dess passage över Vallkärrabäcken. Vid högvatten svämmas passagen över och det är då

inte möjligt att passera Väst kustbanan. Hästar och cyklar har tillstånd att framföras på anvisade stigar medan biltrafik är förbjuden inom området.

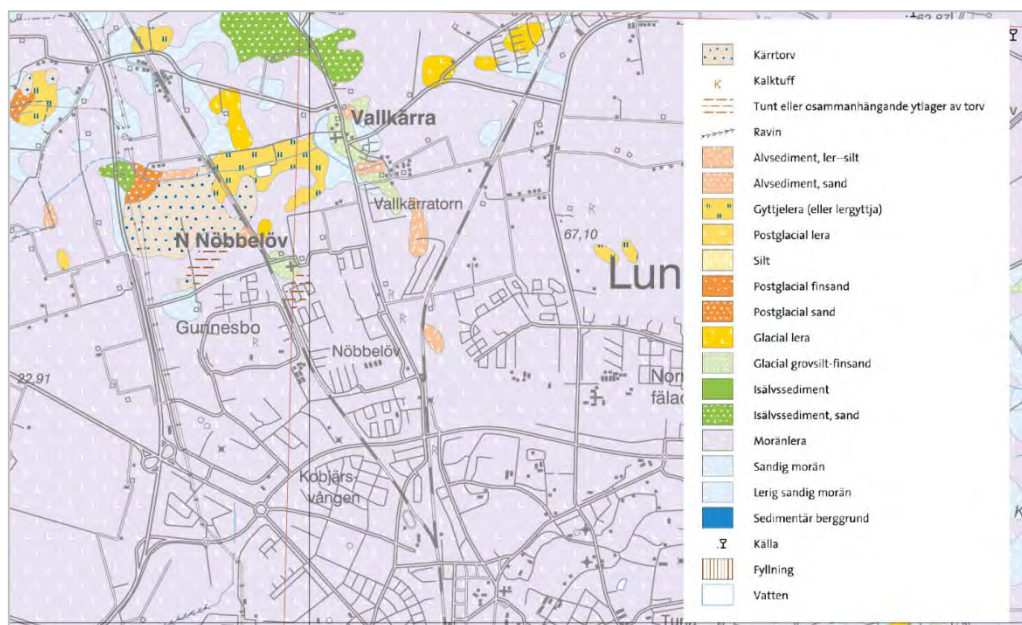
2.5 Beskrivning av områdets bevarandevärden

Nöbbelövs mosse utgör efter restaureringsinsatser en rest av det landskap som var vanligt fram till jordbrukets expansion under slutet av 1800-talet. Det har påverkats av samhällsutvecklingen och jordbrukets utveckling under de senaste 2-300 åren. Anläggningar som Väst kustbanan, högspänningsledningar, utdikningar mm visar på människans påverkan av landskapet.

2.5.1 Geovetenskaplig beskrivning

Berggrunden är i området begravd under flera tiotal meter mäktiga lösa avlagringar. I den västra delen av mossen ligger berggrunden lägst, c:a 25 m under havets nivå, och höjer sig sedan åt öster och nordost och når havsytans nivå strax sydväst om Vallkärra. Områdets berggrund består till största delen av rät-lias-avlagringar. Dessa lager begränsas i sydväst av kritavlagringar och i nordost av kågerödsformationen som underlagrar mossen i dess östra delar.

Landskapets utseende är till stor del bestämt av den baltiska isströmmen under slutskedet av den senaste nedisningen, som avsatte moränlera med en svagt böljande ytform. Nöbbelövs mosse utgör en sänka i denna moränlera som efter istiden troligen var en insjö. Denna har fyllts ut med lager av gyttjelera och gyttja och slutligen vuxit igen med lövkärrtorv. I högre partier sticker den underliggande moränleran upp.

Jordartskarta

I samband med anläggandet av dammen i de centrala delarna av Nöbbelövs mosse utfördes 1994 undersökningar av sedimenten. Det konstaterades att Nöbbelövs mosse utvecklats som de flesta andra våtmarker i Skåne. Nöbbelövs mosse var efter isavsmältningen för c:a 13000 år sedan en sötvattensjö. Igenväxningen med sly och träd började troligen tidigt och området

var under lång tid ett lövkärr, sannolikt in i historisk tid. Det sedimentlager som innehöll kvistar, grenar och stammar var upp till 1,7 meter tjockt. Följande sötvattensmollusker identifierades i kalkgyttja och grovdetritusgyttja i botten av provgroparna: *Unio pictorum* (målar-mussla), *Limnea stagnalis* (stor dammsnäck), *Planorbis planorbis* (vanlig skivsnäck), *Bithynia tentaculata*, *Bathymphalus contortus* och *Limnea sp.*

Nöbbelevs mosse har eftersom det ligger lågt i förhållande till omgivningarna ett högt grundvattenstånd. Lerskikten i jordlagren har gjort att det bildats artesiskt vatten som med självtryck kan fås att nå upp till vattenytan och därigenom bli fungera som vattentäkt åt de betande djuren.

2.5.2 Biologisk beskrivning

Gunnesboängen som ligger nedanför *Gunnesbogården* är det floristiskt mest intressanta området. Här finns en artrik ängsflora bevarad i och med att området aldrig varit upplöjt och sannolikt heller aldrig gödslat. Växtarter som ängsnycklar, darrgräs, ängsmyskgräs, kärrsälting, vildlin, rödkämpar, mandelblomma, ängsvädd och ängsull förekommer. Sydost om *Oxidationsdammen* finns ett litet kärrparti med växter som blåtåg, kabbleka, småvänderot, gökblomster och gulvial. I övrigt är betesmarkerna relativt kraftigt påverkade av gödsling, vallinsådd och det tidigare åkerbruket. En naturalisering av floran kan skönjas vilket blir visat av att örterna, till exempel kabbleka, ängsbräsa och gåsört, ökar på bekostnad av de kvävegynnade gräs som normalt finns i betesvallar. Dammarna är öppna med övervattensvegetationen koncentrerad till strandkanterna. Vegetationen utmed stränderna och i diken är frodig. Vid *Englessons damm* finns till exempel bredkaveldun, jättegröe, gul svärds-lilja, vattenpilört, svalting och bladvass.

Området är fågelrikt året runt. På våren och hösten rastar andar och vadarfåglar på sin väg till respektive från häckningsplatserna. Inom våtmarksområdet kan flyttande arter som bläsgås, bläsand, kricka, svartsnäppa, drillsnäppa, brushane och grönbena ses. Milda vintrar kan stora flockar med gäss och andar förekomma i området.

I dammarna häckar sothöna, gråhakedopping och knölsvan. Genom utläggning av häckningsplattformar skapas fler lämpliga och för fåglarna säkrare boplatser. Förekomsten av stora gäddor som äter upp fågelungar är ett problem i *Englessons damm*.

Våtmarken är fågelrik. Vissa år häckar sällsyntheter som skedand och årt. Gräsänderna och sothönsen liksom grågässen är vanliga. I vassarna finns vattenrall, rörsångare och sävsångare. På ängsmarken häckar tofsvipan i stort antal (cirka 30 par 2012) tillsammans med rödbena och gulärta. Mink, räv och kråkfåglar utgör ett hot mot de markhäckande fåglarna då de tar ägg och ungar.

Utmed diken och buskridåer häckar kärrsångare, sävsparv, näktergal och härmsångare. Rovfåglarna tornfalk och brun kärrhök häckar i anslutning till reservatet och ses ofta jaga i området.

Dammarnas fiskfauna är inte undersökt men vid spöfiske har arter som gädda och abborre fångats. I Vallkärrabäcken finns bland annat grönlång, havsöring, gädda, abborre, mört, småspigg och ål.

Barnahölsdammen har inventerats i regi av Höje å-projektet med avseende på bottenfauna, vegetation och fågelliv åren efter den anlades (1999). Vid bottenfaunaundersökningen

hittades 30 olika arter där fjädermygglarver dominerade men även sötvattensmärlor, dagsländor och snäckor återfanns. Dominansen av fjädermygglarver kan förklaras med att undervattensvegetationen ännu inte hunnit utvecklas på det år som gått efter det att dammen anlagts. År 2000 inventerades vegetationen och undervattensvegetationen bestod då främst av trådformiga grönalger och vid stranden växte bl a sumpfräne, vägtåg, vatten- och bäckveronika, svalting och rosedunört. Gravand, gulärta, knipa, mindre strandpipare, strandskata samt sannolikt även rödbena och tofsvipa har konstaterats häcka vid dammen (2000-2002).

De två lövskogsdungarna anlades i mitten av 1990-talet och består bl a av benved, hägg, skogsolvon, ek och pil.

2.5.3 Allmänhetens intressen

Nöbbelevs mosse används som närrekreationsområde av främst boende i Gunnesbo- och Nöbbelevsområdet men även boende i Vallkärra och intilliggande områden använder området för promenader, jogging och ridning. Skolor och förskolor besöker regelbundet området. Fågelskådare och sportfiskare besöker området under främst våren och hösten.

2.5.4 Inventeringar och underlagsmaterial

I Länsstyrelsens "Från Sandhammaren till Kullaberg - Naturvårdsprogram" beskrivs *Gunnesboängens* värdefulla flora och området ges klassificeringen 2 (mycket höga naturvärden). Nöbbelev och Vallkärra omnämns i "Kulturminnesvårdsprogram för Skåne". *Gunnesboängen* och området kring *Våtmarken* ingår i Jordbruksverkets "Ängs- och betesmarksinventering".

I "Grönstruktur- och naturvårdsprogram för Lunds kommun" beskrivs områdets höga zoologiska, botaniska och rekreativa värden (klass 2). Översiktsplanen beskriver området som "värdefull natur".

De anlagda dammarna har inventerats av Höjeåprojektet med avseende på bottendjur, fåglar och vegetation.

3. Översikt över planerad markanvändning och skötsel

3.1 Övergripande mål

Det övergripande målet är att bevara och utveckla området som betes- och våtmark. Skötseln av området ska ske så att syftet med naturreservatet uppfylls. Den hävdgynnade vegetationen, bl a på *Gunnesboängen*, ska hävdas så att värdena bibehålls. Våtmarkerna och dammarna ska skötas så att häckande och rastande våtmarksfåglar gynnas. Stigsystemet ska underhållas och det ska vara möjligt för allmänheten att besöka området.

3.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Betesmarkerna ska skötas med naturvårdsinriktad beteshävd dvs utan användande av gödselmedel och bekämpningsmedel. Användning av avmaskningsmedel ska så långt möjligt undvikas. Tillskottsutfodring bör endast ske i samband med övergångsutfodring vid betessläpp och installning.

Betesmarkerna ska hävdas väl. Om slåtter sker istället för bete skall skärande redskap (slåtterbalk eller lie) användas där floravärdena är höga (t ex *Gunnesboängen*) medan ytor som tidigare varit odlade kan slåttas med rotorslåtteraggregat. Avslagen vegetation ska

samlas ihop och föras bort senast 14 dagar efter slåttorn. Slåtter får ej utföras före den 1 juli och ej efter den 15 september (undantaget betesputsning). Efterbete skall ske på de slåtrade ytorna. Igenväxningsvegetation på betesmarkerna hålls efter genom röjning eller putsning.

Inom våtmarkerna är uppslag av bl a salix ett återkommande problem. Vegetationen ska slå ner cirka vart annat år. Utmed dikeskanter kan ett längre intervall hållas. Mindre grupper av t ex salix kan finnas i kanterna av diken och dammar. De våtmarker som ligger inom betesfällorna ska betas alternativt slåttas. Bränning kan användas enstaka år.

Stubbade (hamlade) pilar ska beskäras med intervall om 3-5 år.

Beträdandeförbud ska gälla under tiden 1 mars tom. 30 november inom skötselområde 5 och 17 för att gynna häckande och rastande and- och vadarfåglar (bilaga 6).

3.3 Kvalitetsmål

3.3.1 Betesmark

Hela den gräsbärande marken ska hävdas, med slåtter eller bete, så att de inom området hävdberoende växtarterna bevaras och helst ökar i antal. Inventeringar av *Gunneshöjningen* utgör referens för de där växande hävdberoende arterna.

3.3.2 Våtmarker och dammar

Lämplig häckningsmiljö för våtmarksfåglar ska finnas t ex för rödbena, skedand och gråhakedoppning.

3.3.3 Trädbärande mark inkl träd- och buskridåer

Hamlade pilar av olika ålder ska finnas. Buskridåer av varierad artsammansättning ska finnas. Mindre partier med fritt växande buskage ska finnas t ex vid *Torvgraven*. Träddungarna ska innehålla flera olika arter av träd och buskar i varierande ålder och höjd.

3.4 Skötselområde

3.4.1 Betesmark

Den gräsbärande marken ska hävdas väl vilket innebär att grässvålen ska vara så väl avbetad efter betessäsongen att arter som t ex veketåg och tuvtåtel är betespåverkade och att omfattande förnaansamling inte sker.

3.4.2 Våtmarker och dammar

Våtmarkerna ska hållas fria från vedartad vegetation. Mindre buskage får finnas vid dammkanterna och utmed diken. De våtmarker som betas ska ha en betespåverkad vassvegetation vid betessäsongens slut. Om det är möjligt ska våtmarkerna under häckningstid ha en för våtmarksfåglarna lämplig vattenståndsnivå. Det ska finnas häckningsplattformar för fåglar i *Oxidationsdammen*.

3.4.3 Trädbärande mark inkl träd- och buskridåer

Stubbade pilar ska beskäras vart 3-5 år. Pilar som dör ska ersättas. Träddungarna ska skötas så att en varierad artsammansättning och struktur erhålls. Inslaget av buskar ska vara stort. Träddåer som ligger i anslutning till våtmarker med häckande fåglar ska hållas låga pga att de annars används som häckningsplats och utsiktsplats för kråkfåglar.

3.5 Jakt

Jakt ska normalt ej ske inom naturreservatet. Jakt kan dock användas för att begränsa vilt som påverkar häckande fågelarter negativt samt vid behov övrig skydds jakt.

3.6 Fiske

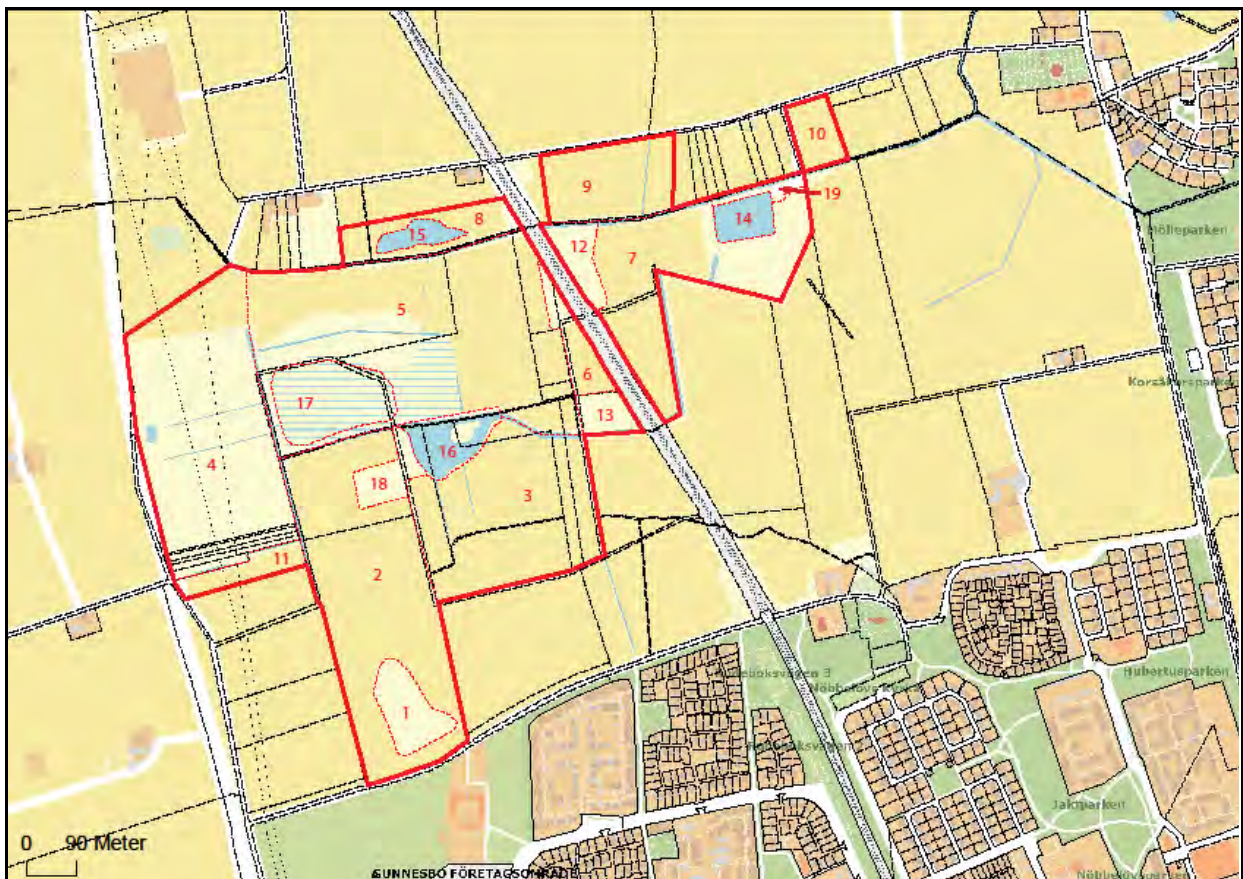
Fritidsfiske med spö är tillåtet vid *Englessons damm*. I övrigt är fiskerätten förbehållen markägaren. Om fritidsfisket i *Englessons damm* missbrukas kan detta förbjudas av markägaren.

4. Mål och föreskrifter för skötselområden

4.1 Hävd av jordbruksmark

Ingen form av gödningsämnen eller bekämpningsmedel får spridas på betesmarkerna.

Bete ska främst ske med nötkreatur. Får ska undvikas på områden med intressant flora. Hästar ska om möjligt kompletteras med nötkreatur. Ekologisk produktion samt användandet av lantraser ska stimuleras. Om slåtter sker ska höet transporteras bort och gräsmarken efterbetas.

Skötselområden

Skötselområde 1

Ängsmarken har tidigare tillhört Gunnesbo gård och benämns därför *Gunnesboängen*. Den har aldrig varit upplöjd och sannolikt ej heller gödslad men kan ha påverkats av gödningsmedel i och med att omkringliggande mark tidigare utnyttjats som åker. Floran är mycket artrik med växter som darrgräs, ängsmysgräs, kärrsälting, vildlin, rödkämpar, mandelblomma, ängsvädd och ängsull. Växtinventering finns (1998 och 2003).

Området ska slåtrass med efterbete. Slåtter ska ske med lie eller knivslåtterbalk. Höet ska ligga i minst två dagar och max 10 dagar och sedan samlas ihop och transporteras bort. Körning med maskiner får ej ske så att skador på vegetationen uppkommer.

Skötselområde 2

Betesmark som till stora delar varit uppodlad. Väster om *Torvgraven* finns ett parti som troligen inte varit upplöjt och här finns växter som majsmörblomma, ängsbräsmå, gåsört, mandelblomma, kabbleka, gökblomster, vårbrodd, slankstarr och plattstarr. Utmed områdets norra gräns finns en rad med stubbapilar. Den norra delen översvämmas vid högt vattenstånd i Vallkärrabäcken.

Området ska betas alternativt slåtrass med efterbete. Slåtter kan ske med rotorslåtteraggregat.

Skötselområde 3

Betesmark som har varit uppodlad. De södra delarna är höglänta medan den norra delen mot *Englessons damm* är sidlänt med fuktängsvegetation. Mitt i området finns en källa. Den norra delen översvämmas vid högvattenstånd.

Området ska betas alternativt slåtrass med efterbete. Slåtter kan ske med rotorslåtteraggregat.

Skötselområde 4

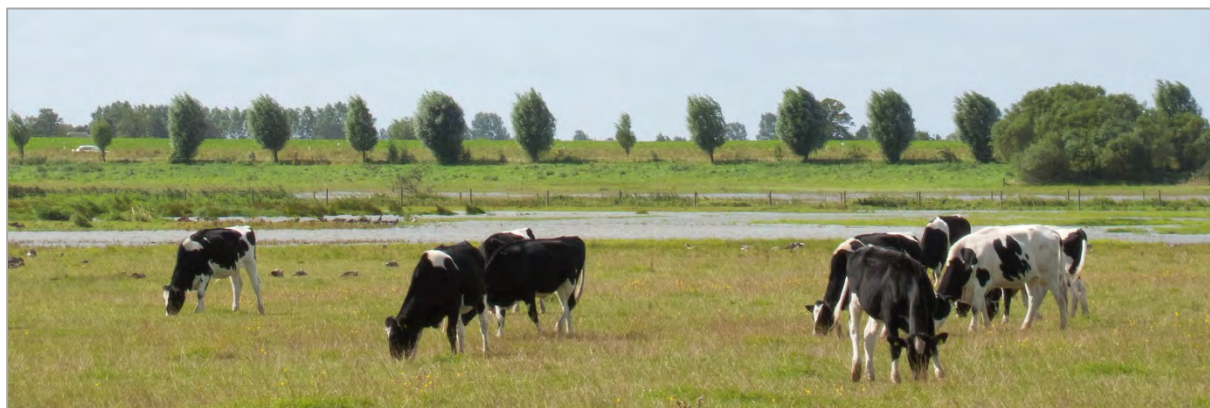
Betesmark som till största delen varit upplöjd. Ett flertal diken löper i ost-västlig riktning. I den södra delen finns en rad med stubbade pilar. Norr därom är vegetationen relativt intressant med arter som majsmörblomma, ängsbräsmå, revsmörblomma, gåsört och kärrkavle. Stora delar av skötselområdet översvämmas vid högvattenstånd.

Området ska betas alternativt slåtrass med efterbete. Slåtter kan ske med rotorslåtteraggregat.

Skötselområde 5

Betesmark som tidigare varit upplöjd. I söder och sydväst finns den anlagda grunda *Våtmarken* (skötselområde 17). Området kan översvämmas helt vid högt vattenstånd i Vallkärrabäcken.

Området ska betas för att hålla grässvålen kort för rastande och häckande våtmarksfåglar. Allmänhetens tillgänglighet till området ska begränsas pga störningsrisk för häckande och rastande fåglar, under tiden 1 mars till och med 30 november (se områdets avgränsning i kartbilaga 6).

Skötselområde 5. I bakgrunden Våtmarken dvs skötselområde 17.

Skötselområde 6

Betesmark med vallgräs t ex ängssvingel, rajgräs och timotej. Utfyllnadsmark.

Området ska betas alternativt slåträs med efterbete. Slätter kan ske med rotorslätteraggregat.

Skötselområde 7

Betesmark med till största delen triviala vallgräs. Västra delen består av utfyllnadsmark. Sydost om *Oxidationsdammen* finns ett litet kärrparti med växter som blåståg, kabbleka, småvänderot, gökblomster och gulvial. Det kan övervägas att hägna in detta område och införa slätter. Utmed områdets södra gräns finns en rad stubbapilar.

Området ska betas alternativt slåträs med efterbete. Slätter kan ske med rotorslätteraggregat förutom kärrpartiet som ska slåträs med lie eller knivslätterbalk.

Skötselområde 8

Betesmark med anlagd damm *Barnahölsdammen* (*Skötselområde 15*). Insådd av vallgräs skedde efter det att dammen anlades.

Området ska betas alternativt slåträs med efterbete. Slätter kan ske med rotorslätteraggregat.

Skötselområde 9 och 10

Betes- och slättervallar norr om Vallkärrabäcken. Markerna har till största delen inte varit upplöjda men har gödslats.

Områdena ska betas alternativt slåträs (vallodling).

Skötselområde 11

Åkermark som används som betesvall eller för vallodling. Betesmark som kan användas då skötselområde 4 översvämmas.

Området ska betas alternativt slåträs med efterbete. Slätter kan ske med rotorslätteraggregat.

4.2 Hävd av trädbärande mark inkl träd- och buskridåer

Skötselområde 12 och 13

Två dungar utmed Västkustbanan som planterats med bl a benved, hägg, rosenbuskar, skogsolvon, ask, ek, klibbal och pil.

Områdena ska skötas så att en varierad busk- och trädvegetation erhålls. Bete kan övervägas.

4.3 Hävd av våtmarker, dammar och diken

Skötselområde 14

Oxidationsdammen är en öppen fd reningsdamm för Vallkärra by. Vatten leds från Vallkärrabäcken i en kulvert till dammen. Utlopp till diket söderut vilket sedan mynnar i *Englessons damm*. Eventuellt kan enklare form av fågel gömsle uppföras utmed ena strandkanten.

Oxidationsdammen ska hållas öppen. Enstaka lägre buskar kan finnas vid dammkanten.

Skötselområde 15

Barnahölsdammen är en öppen anlagd damm norr om Vallkärrabäcken. Dammen är anlagd inom det område där det förr blev översvämningar som benämndes "Barnahöl". Dammen har ett rörlagt inlopp från Vallkärrabäcken i den östra delen och ett rörlagt utlopp i nedströmsdelen.

Barnahölsdammen ska hållas öppen och stränderna hävdas. Häckningsplattformar kan läggas ut i dammen för att gynna fågellivet.

Skötselområde 16

Englessons damm (Englesson ägde tidigare mark i anslutning till dammen) som anlades 1995. Mitt i dammen finns en ö. Eventuellt kan en mindre brygga för håvning och sportfiske anläggas. Sportfiske är tillåtet utmed dammen.

Dammen ska hållas öppen och sly ska hållas efter. Häckningsplattformar kan läggas ut i dammen för att gynna fågellivet.

Skötselområde 17

Området utgörs av en grund våtmark som förses främst med vatten från inloppet i norr (Vallkärrabäcken) men även från *Englessons damm* i söder. *Våtmarken* avvattnas via diket i väster. Området översvämmas helt vid högt vattenstånd i Vallkärrabäcken.

Strandområdet ska betas för att hålla grässvålen kort för rastande och häckande våtmarksfåglar. Allmänhetens tillgänglighet till området ska begränsas pga störningsrisk för häckande och rastande fåglar, under tiden 1 mars till och med 30 november (se områdets avgränsning i kartbilaga 6).

Våtmarken växer lätt igen med vass och sly varför betet bör kompletteras med slåtter och röjningar. Bränning kan användas men ej årligen. Inloppet (vid Vallkärrabäcken) och utloppet ses efter och justeras vid behov.

Diken inom området

Ett flertal dikningsföretag/vattenavledningsföretag finns inom och i anslutning till naturreservatet. I de fall åtgärder skall utföras som berör naturreservatet skall samråd ske med reservatsförvaltaren. Vid akuta åtgärder skall samråd ske snarast möjligt efter det att åtgärden påbörjats. Löpande drift och underhåll av anläggningar skall utföras av respektive huvudman.

Kostnader för drift och underhåll av befintliga dikningsföretag fördelas enligt dikningsföretagens fördelningslängder.

4.4 Hävd av övrig mark

Skötselområde 18

I skötselområdet ingår *Prästaängen* (ängsmarksområde som förr tillhörde prästgården) och *Torvgraven*. *Torvgraven* består av ett igenfyllt (sopor mm) vattenhål som är igenväxt med ffa salix men även ask och tysklönn. *Prästaängen* består av en öppen slåttad yta och en ohävdad yta. På den slåttade ytan finns vindskydd, bord, bänkar, eldstad och soptunna. Den ohävdade ytan har en högrötsvegetation som bl a består av älgört, brännässla, hundäxing, kardborre och

bladvass. Utmed främst den ohävdade delen växer det spridda hagtornsbuskar men även någon enstaka salix.

Huvuddelen av *Prästaängen* ska slåträs så att vegetationen hålls låg under hela växtsäsongen. Området närmast *Torvgraven* ska vara oslåtrat för att bibehålla högrötsvegetationen. Eventuellt kan expanderande buskage behöva hållas efter.

Skötselområde 19

Rastplats vid *Oxidationsdammen* med vindskydd, eldstad och hävningsbrygga.

Området ska hållas öppet genom främst slätter.

5. Friluftsliv

5.1 Övergripande mål

Naturreservatet ska vara tillgängligt för allmänheten bl a genom stigar och stängselövergångar och anordningar som t ex bord och bänkar ska finnas.

5.2 Riktlinjer och åtgärder

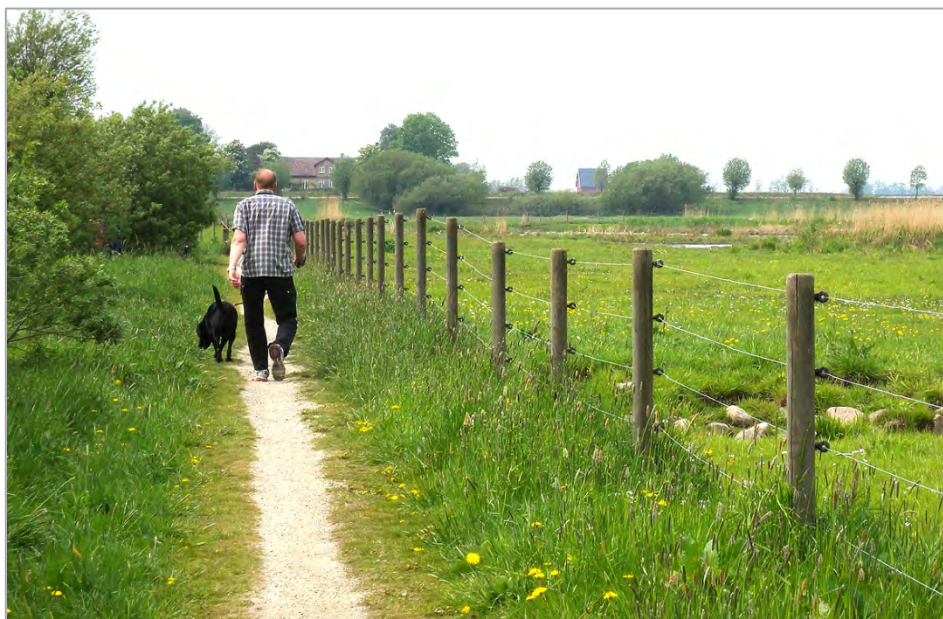
5.2.1 Tillgänglighet

Parkeringsplats för c:a fem bilar finns vid *Gunnesbogården*. Vägarna inom naturreservatet ska vara stängda för biltrafik genom skyltning eller bommar.

Stigar ska slåträs så att vegetationen inte växer sig hög och försvårar framkomligheten. Vid behov kan material, t ex grus, läggas på stigarna.

Stängselövergångar ska finnas vid samtliga betesfällor. Dock skall skötselområde 5 ej vara tillgängligt pga det störningskänsliga fågellivet.

Vägen från parkeringsplatsen ner till *Englessons damm* ska underhållas så att den under den torra delen av året ska kunna vara framkomlig med permobil. Den ska dock ej hårdgöras.

Stigen utmed Englessons damm

5.2.2 Anordningar

Grillplats med bord och bänkar ska finnas vid *Prästaängen* samt vid *Oxidationsdammen*. Vid *Prästaängen* ska även en soptunna placeras. Anvisade områden ska slåttras.

Stigar ska finnas inom området. Dessa ska skötas så att de är framkomliga, dock med förbehåll för de regelbundet återkommande översvämningarna. Broar ska underhållas.

Utmed stigarna kan, där behov finns, bänkar placeras.

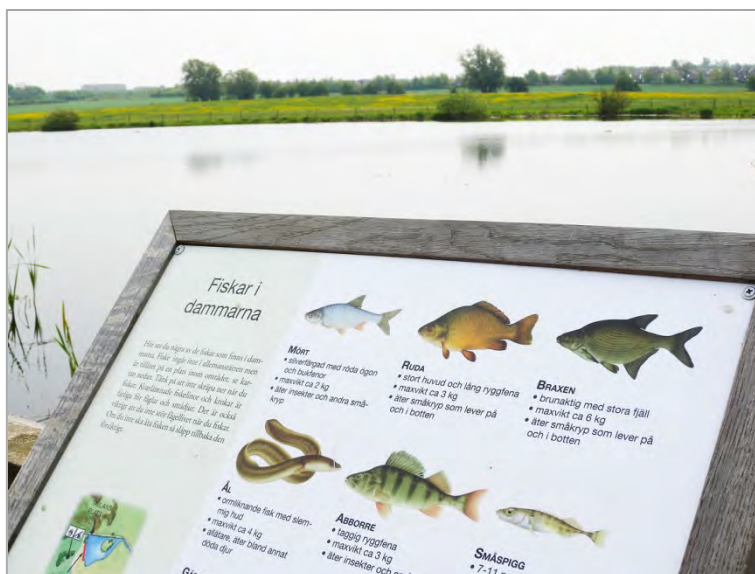
Ridvägarna ska hållas framkomliga och ändamålsenliga. Ridvägarna ska markeras på stolpar inom reservatet.

Udergången vid järnvägen ska hållas framkomlig.

För att förbättra möjligheterna till fågelstudier kan det uppföras utsiktsplattformar.

5.2.3 Information

Informationstavlor ska finnas vid nerfarterna från Nöbbelövs kyrkoväg (2 st), vid *Oxidationsdammen* och utmed GC-spåret vid Kävlingevägen. Ytterligare skyltar kan sättas upp om behov finns.

Information om fiskar finns utmed Vallkärrabäcken och vid Englessons damm

6. Gränsmarkering

Gränsutmärkning av naturreservatet skall utföras enligt Naturvårdsverkets riktlinjer. Markeringarna underhålls och förnyas vid behov.

7. Uppföljning och utvärdering

Växtinventering (täckningsgradsanalys) av "Gunnesboängen" finns utfört för åren 1998 och 2003 av Banverket. Dessa inventeringar ska ligga till grund uppföljande inventeringar som ska utföras vart 5-10 år inom *Gunnesboängen*.

Uppföljning av häckande våtmarksfåglar bör utföras minst vart tionde år.

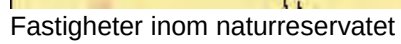
Skötselmålen ska följas upp årligen.

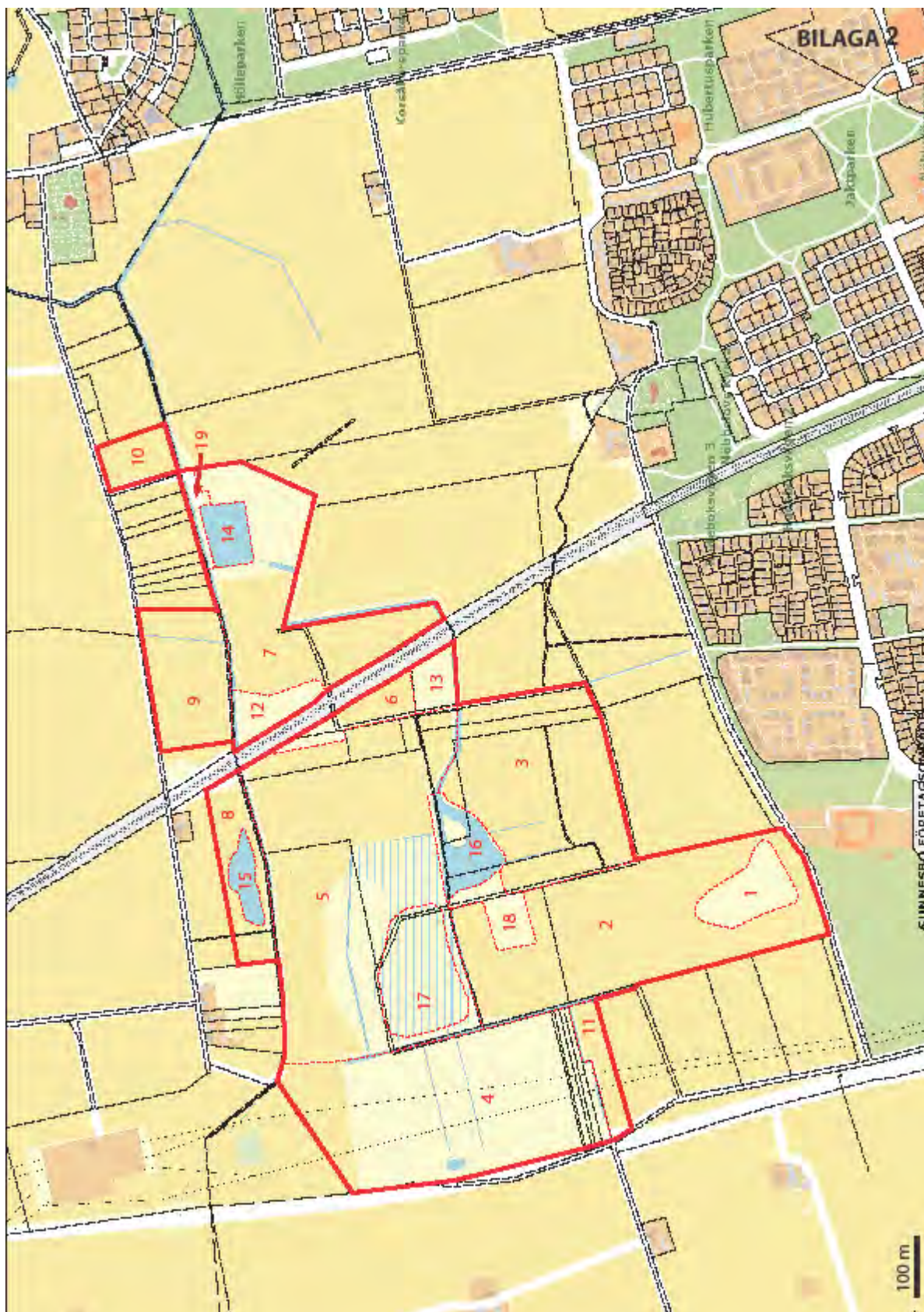
8. Tillsyn

Tillsyn av naturreservatet utförs av Miljönämnden i Lunds kommun.

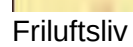
9. Referenser

- Banverket. 1998. Inventering av kärlväxter, Gunnesboängen, Nöbbelövs mosse.
- Banverket. 2003. Biotopinventering Gunnesboängen, Lund.
- Ekologgruppen. 2003. Biologisk mångfald i dammar. Fåglar.
- Ekologgruppen. 2002. Biologisk mångfald i dammar. Bottenfauna.
- Ekologgruppen. 2001. Biologisk mångfald i dammar. Vegetation.
- Englesson, Nils. 1972. Nöbbelövs mosse. Geologisk översikt och vegetationsbeskrivning.
- Jordbruksverket. Ängs- och betesmarksinventering 2002-2004, TUVA.
- Lantmäteriet. Norra Nöbbelövs socken. Enskifte av Nöbbelövs by 1829.
- Lantmäteriet. Häradsekonomiska kartan. 1912.
- Lantmäteriet. Skånska rekognosceringskartan. 1812.
- Lantmäteriet. Vallkärra socken Vallkärra nr 1-12 Storskifte på inägor. 1774.
- Lantmäteriet. Vallkärra socken Vallkärra nr 1-12. Enskifte. 1811.
- Lindeberg, Gösta. 1980. En bok om Norra Nöbbelöv. Lund.
- Lunds kommun. 1989. Norra Nöbbelövs mosse. Dokumentation samt förslag till restaurerings- och skötselplan.
- Lunds kommun. 2006. Grönstruktur- och naturvårdsprogram för Lunds kommun – bevarande och utveckling.
- Lunds kommun. 2010. Översiktsplan.
- Länsstyrelsen. 1984. Kulturminnesvårdsprogram för Skåne. Del Malmöhus län.
- Länsstyrelsen. 2003. Från Sandhammaren till Kullaberg. Naturvårdsprogram.
- Riksantikvarieämbetet. Fornlämningsregister.
- Svensson, Aina. 1989. Norra Nöbbelövs mosse – dokumentation samt förslag till restaurerings- och skötselplan. Lunds parkförvaltning.
- Sveriges Geologiska Undersökning. Bergartskarta resp jordartskarta.
- Wallin, Lasse. 1994. Nöbbelöv 6.1 m fl .Arkeologisk undersökning.
- Wallerkärra-Torns hembygdsförenings årsskrift 1991.
- Wigh, Anders. 2013. Fågelfaunan vid Nöbbelövs mosse. (ej publicerad)
- Fiskar och fiske i Lunds kommun. Skrift framtagen av Lunds kommun 2003.

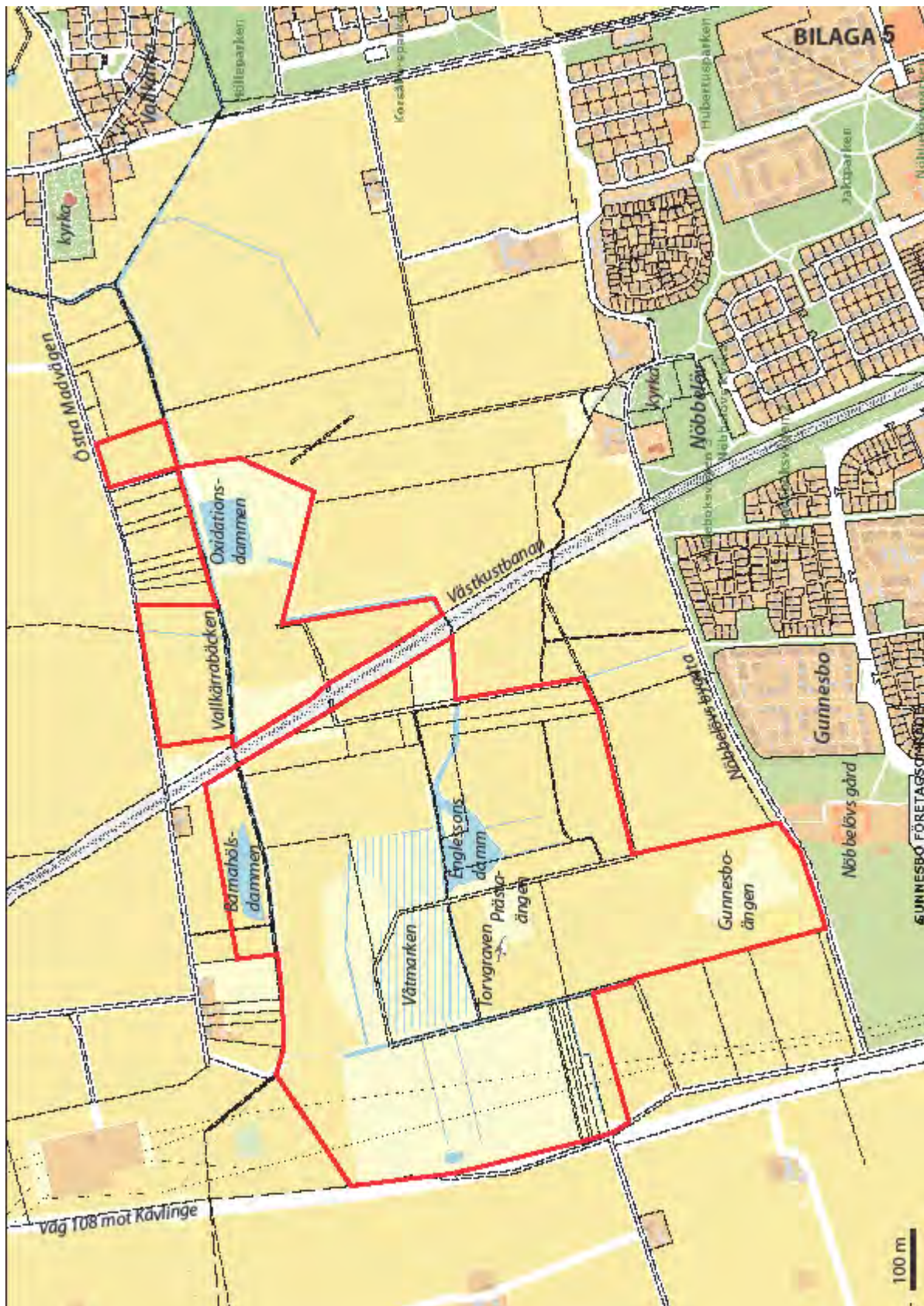

Skötselområden inom naturreservatet

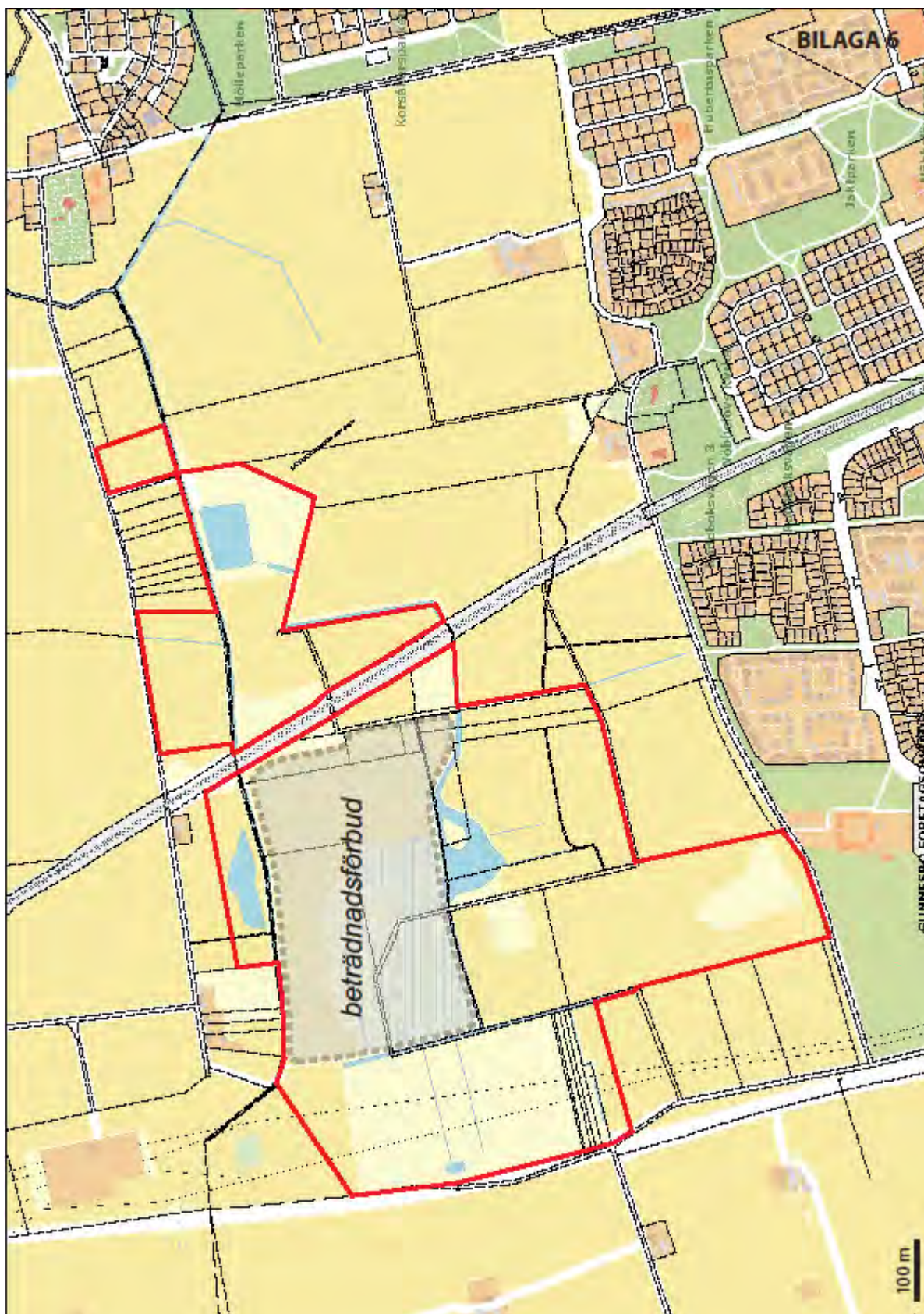

Promenadstigar

Orientering över olika dammar/våtmarker och andra platser inom området

Beträdnadsförbud inom markerat område 1 mars – 30 november

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Kommunens beslut kan överklagas hos Länsstyrelsen i Skåne län, förvaltningsavdelningen.

Överklagandet skall dock skickas till:

**Lunds kommun
Box 41
221 00 LUND.**

Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras.

Skrivelsen skall undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Lunds kommun måste ha fått Ert överklagande senast den *8 maj 2014* annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur ni skall göra kan Ni kontakta Lunds kommun, tel 046-35 50 00 (växel).

Kommunfullmäktige

2014/18

Plats och tid Sessionssalen i Stadshallen, 2014-03-27 kl 17:00 - 20:15**Ledamöter**

Annika Annerby Jansson (M), ordförande
Jörgen Forsberg (M), vice ordförande
Lennart Prytz (S), 2:e vice ordförande
Oskar Krantz (FP)
Berit Kristensson (FP)
Bo Kjellberg (SD)
Börje Hansson (C)
Tove Klette (FP)
Carl Von Friesendorff (M)
Holger Radner (FP)
Lars Bergwall (C)
Inga-Lisa Sjödin (M)
Bo Alfredsson (M)
Tord Persson (S)
Astrid Rugsveen (M)
Torsten Czernyson (KD), tjänstgör §§ 54-64, kl 17.00-18.45
Monica Molin (S)
Sven-Bertil Persson (DV)
Ulla Ståhlberg (M)
Göran Wallén (M)
Nita Lorimer (V)
Anders Ebbesson (MP)
Lars Johansson (M)
Ann-Margreth Olsson (S)
Louise Rehn Winsborg (M)
Mohsen Abtin (S)
Lena Fällström (S)
Lars Leonardsson (M)
Rune Granqvist (S), tjänstgör §§ 68-71, kl 19.55-20.15
Mats Olsson (V)
Christer Wallin (M)
Mats Helmfrid (M)
Jeanette Olsson (S)
Lotta Eldh Pålsson (M)
Lars Hansson (FP)
Carolina Nordbeck (FP)
Rolf Englesson (MP)
Akram Heidari (S)
Mats Nilsson (S)

Justerare

KAS

P2

SYK

Utdragsbestyrkande

Hans-Olof Andersson (SD)
Anders Almgren (S), tjänstgör §§ 54-63, kl 17.00-18.00
Björn Abelson (S)
Ronny Johannessen (M)
Johan Mattsson Lambreus (MP)
Mattias Olsson (S)
Erik Nordin (M)
Adrian Borin (M)
Anna-Lena Hogerud (S)
Bina Sjökvist (FP), tjänstgör §§ 64-71, kl 18.00-20.15
Joakim Friberg (S)
Philip Sandberg (FP)
Anette Mårtensson (FP)
Petter Forkstam (MP)
Hanna Gunnarsson (V)
Emma Berginger (MP)

**Tjänstgörande
ersättare**

Inga-Kerstin Eriksson (C), tjänstgör för Lars V Andersson (C)
Zoltán G Wagner (KD), tjänstgör för Agneta Lindskog (KD)
Mio Fric (KD), tjänstgör för Torsten Czernyson (KD) §§ 65-71
Solveig Ekström-Persson (S), tjänstgör för Rune Granqvist (S) §§ 54-67
Erik Nordström (MP), tjänstgör för Cecilia Emanuelsson (MP)
Peter Bergwall (MP), tjänstgör för Christina Sjöström (MP)
Mia Honeth (FP), tjänstgör för Mette-Maaria Lundström (FP)
Erik Hammarström (MP), tjänstgör för Anna Baumann (MP)
Jan B Tullberg (M), tjänstgör för Ann-Christine Larsson (M)
Thomas Frennstedt (FP), tjänstgör för Martin Klette (FP)
Olof Nyman (S), tjänstgör för Anders Almgren (S) §§ 64-71
Cecilia Barnes (FP), tjänstgör för Bina Sjökvist (FP) §§ 54-63
Bengt Malmberg (SD), tjänstgör för Ted Ekeröth (SD)
Lars A Ohlsson (V), tjänstgör för Angelica Svensson (V)

Ersättare

Louise Burman (M)
Rickard Anehus (M)
Tamas Osvath (M), kl 18.55-20.15
Lars Dahlquist (M)
Maj-Britt Dahlquist (M)
Edith Escobar (M)
Bernt Bertilsson (C)
Helen Pender (S)
Per Olsson (S)
Ali Ismail (S)
Cecilia Itzigebl (MP)
Esbjörn Hellström (MP)
Martin Stensson (DV)
Bengt Lundström (SD)

Justerare Tove Klette (FP)
Lennart Prytz (S)

Paragrafer §§ 54 - 71

Tid och plats för justering Kommunkontoret den 11 april kl. 15.00

Underskrifter

Sekreterare

Pernilla Ardhe

Ordförande

Annika Annerby Jansson (M)

Justerare

Lennart Prytz (S)

Tove Klette (FP)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ: Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum: 27 mars 2014

Datum då anslaget sätts upp: 11 april 2014

Datum då anslaget tas ned: 5 maj 2014

Förvaringsplats för protokollet: Kommunkontoret

Underskrift:

Pernilla Ardhe

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 62**Bildande av naturreservatet Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader i Lunds kommun**

Dnr KS 2014/0108

Sammanfattning

Tekniska nämnden har utarbetat förslag till bildande av och skötselplan för naturreservatet Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader i Lunds kommun.

Beslutsunderlag

Samrådsyttrande från Länsstyrelsen i Skåne län den 25 juni 2013.

Samrådsredogörelse den 30 november 2013.

Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse den 16 december 2013.

Tekniska nämndens beslut den 22 januari 2014, § 14.

Förslag till bildande av naturreservatet Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader i Lunds kommun, jämte bilagor.

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 14 februari 2014.

Kommunstyrelsens beslut den 5 mars 2014 § 62.

Kommunfullmäktige beslutar

att bilda naturreservatet Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader i Lunds kommun samt fastställa skötselplan för området i enlighet med föreliggande förslag med följande justering i förslaget till bildande av naturreservatet:

- att det, i andra meningen under "Skötselplan och förvaltning av naturreservatet" på sista sidan i förslaget, i stället för Tekniska nämnden ska stå Kommunfullmäktige.

Beslut expedieras till:

Tekniska nämnden

Akten

Samrådsredogörelse

Förslag till Naturreservatet Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader i Lunds kommun**Inledning**

Förslag till bildandet av naturreservatet "Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader" har varit utskickat på remiss mellan den 2013-09-12 till 2013-10-30 (sändlista redovisas i slutet av denna samrådsredogörelse). Särskilt samråd med Länsstyrelsen i Skåne har hållits innan remissen skickades ut för synpunkter till berörda parter. Den 2 oktober hölls ett informations och samrådsmöte i fält för att inhämta synpunkter från allmänheten.

Sammanfattning

13 remissvar har inkommit. Av svaren som har inkommit har samtliga varit positiva till reservatsbildandet. Nedan sammanställs remissvaren med kommentarer.

Inkomna synpunkter**Inkomna yttranden som inte föranleder kommentar**

Skogsstyrelsen: Har inget att erinra och påpekar att det är positivt att, i de partier där det får finnas träd och buskar, gynna blommande träd och buskar samt skapa skogsbryn med olika trädslag så att det på sikt finns träd av skild ålder och grovlek.

kommentarer: inga kommentarer krävs

Byggnadsnämnden: Byggnadsnämnden anser att det föreslagna naturreservatet bidrar till en positiv utveckling avseende naturvärden och rekreativa värden längs den nordvästra delen av Lunds tätort. Förslaget strider inte mot några andra i ÖP redovisade intressen. Byggnadsnämnden har inget att erinra mot förslaget.

Kultur- och fritidsnämnden: Ställer sig positiv till bildande av naturreservatet Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader.

Barn- och skolnämnd Lund Öster: Har ingen erinran över förslaget.

Inkomna yttranden som föranleder kommentar med ändring

Trafikverket: Trafikverket framför synpunkter ang. reservatsgränsen och undrar om det kommer att finnas utrymme för vegetationsröjning av slänter. Trafikverket framför synpunkt om att det bör framgå i föreskrifterna att ordinarie drift och underhåll av järnvägen ska kunna ske obehindrat av beslutet och anser att en formulering med sådan innebörd bör finnas i reservatsföreskrifterna. Trafikverket menar också att behovet av stängsling, som förhindrar att besökare avsiktligt eller oavsiktligt kan vistas i spårområdet, måste prövas noga. För skyltning till reservatet från allmän väg ska tillstånd sökas hos trafikverket.

kommentarer: Gränsen för naturreservatet kommer att vara i fastighetsgränsen. Skrivning om att drift och underhåll av järnvägen ska kunna utföras obehindrat av reservatet skrivs in i beslutet. Det finns ett fårstängsel uppsatt mellan bäcken och fårhagen på järnvägens västra sida. Det gjordes i samråd med järnvägen för ett tiotal år sedan. Ingen ytterligare stängsling bedöms behövas i nuläget. Om trafikverket upplever att behov finns i framtiden får diskussion om åtgärder tas upp då.

Sveriges geologiska undersökning: SGU föreslår att andra stycket under avsnitt 2.5.1 Geovetenskaplig beskrivning justeras och ersätts med "Landskapets utseende är till stor del bestämt av den baltiska isströmmen under slutskedet av den senaste nedisningen, som avsatte moränlera med en svagt

böljande ytform. Nöbbelövs mosse utgör en sänka i denna moränlera som efter istiden troligen var en insjö. Denna har fyllts ut med lager av gyttjelera och gyttja och slutligen vuxit igen med lövkärrtorv. I högre partier sticker den underliggande moränleran upp".
SGU har i övrigt inga synpunkter på bildandet av naturreservatet.

kommentarer: texten justeras enligt förslag.

Torns ryttarförening: Ryttarföreningen är positiva till reservatsbildningen. För att ytterligare öka attraktiviteten för traktens ryttare och för annat rörligt friluftsliv så föreslår föreningen följande: den inofficiella ridvägen utmed Vallkärrabäckens södra sida från f.d. väg 108 och vidare utmed oxidationsdammen till järnvägen föreslås bli en officiell ridväg. Föreningen föreslår också att en mindre fyllnings- och markarbete utförs så att ridvägen justeras i höjd för säkrare anslutning och korsning vid väg 108. Anslutningen skulle även fungera som anslutning till naturreservatet för besökare som kommer med buss till busshållplatsen Västratornsvägen. Föreningen anger två olika anslutningslägen. Föreningen föreslår vidare att det anläggs en parkeringsficka på kommunens mark utmed Madvägen och nära besöksmålet grillplatsen vid oxidationsdammen. Föreningen önskar också att man ska kunna rida på gräsremsan runt oxidationsdammen, där det tidigare har varit en ridslinga.

kommentarer: Sträckan från Vallkärra till Oxidationsdammen ligger utanför reservatet. Sträckan förbi Oxidationsdammen och västerut är smal och lämpar sig inte för att blanda ryttare och övriga besökare. Delar av sträckan är mycket smal med en kraftig och brant dikesslänkt mot Vallkärrabäcken. Tveksamt att föra ner biltrafik till Oxidationsdammen. Madvägen är en förhållandevis trevlig promenadsträcka. Bättre att parkering sker uppe i Vallkärra och att hänvisning görs därifrån. Gräsremsan runt Oxidationsdammen ligger söder om diket och därmed utanför reservatet. Det är ok att rida där idag.

VASYD: VA SYD föreslår att framtida underhåll och skötsel som rör exempelvis dikningsföretag inom naturreservatet ska ske i samråd mellan kommunens tekniska förvaltning och VA SYD. Tillgänglighet för drift och underhåll av in- och utlopp måste tydliggöras i reservatsföreskrifterna. VA SYD föreslår att bolagets tillgång till området för skötsel av sina anläggningar tydliggörs i reservatsföreskrifternas undantag från föreskrifterna genom att VA-huvudman läggs till under punkten 2. Ytterligare dikningsföretag, Lund-Vallkärra vattenavledningsföretag år 1966 omfattas också av reservatsbildningen, där VASYD har en betydande andel kostnadsansvar. Diket är i behov av rensning. VASYD anser att det måste ske en överenskommelse om hur diket ska skötas i framtiden och hur nuvarande situation ska behandlas. Framtida underhållsarbete i dikningsföretaget ska ske i samråd mellan Lunds kommuns tekniska förvaltning och VA SYD. Angående dikningsföretaget Vattenavledningsföretaget Nöbbelövs mosse år 1996 står det i förslaget till skötselplan på sid 20 "Lunds kommuns tekniska förvaltning ansvarar för dikningsföretaget". Det behöver tydliggöras vad ansvaret innebär, d.v.s. om ansvaret innefattar tillsyn, skötsel och underhållsarbete i dikningsföretaget. Enligt kostnadsfördelningslängden för dikningsföretaget har VA SYD flera större andelar i dikningsföretaget. Underhållsarbete ska ske i samråd mellan Lunds kommuns tekniska förvaltning och VA SYD. VA SYDs kostnadsansvar sträcker sig endast till de dikessträckor som tillhör dikningsföretagen i området och inte dammarna Oxidationsdammen, Englessons damm och Barnahölsdammen.

kommentarer: I undantag från föreskrifterna punkten två läggs till VA-huvudmann för att förtydliga att VA SYD har tillgång till sina anläggningar för drift och underhåll. Även ett förtydligande om att undantaget även gäller underhåll vid in- och utlopp. Ansvarsfrågan för underhåll av diken inom området klarläggs i skötselplanen och tillägg om att "underhållsarbete i dikningsföretaget ska ske i samråd mellan Lunds kommuns tekniska förvaltning och VA SYD. Kostnader för drift och underhåll av befintliga dikningsföretag fördelas enligt dikningsföretagens fördelningslängder. Dikningsföretaget Lund-Vallkärra vattenavledningsföretag år 1966 läggs till i föreskrifterna.

Rasmusgården, Karin Johannesson: Framför synpunkter om att vattennivån då och då stiger upp i en del av den smala gångbron under järnvägen och att det innebär att det blir mycket kladdigt av jord då

det regnat normalt. Rasmusgården föreslår att det vore bra om man kan höja nivån med betong eller dyl. i gångbron i samband med annat arbete med gångbron, det vore också bra om man kunde bredda bottenytan.

kommentarer: Det är Trafikverket som ansvarar för gångvägen under bron och kommunen har haft en diskussion ang. gångens undermålighet men inte fått gehör. Det finns en vattendom som styr gångens utförande och den är svår att ändra på.

Ann-Kristin Johansson och Gerhard Krämer, Vallkärra 6:33

Är mycket positiva i stort till bildandet av naturreservatet, men tveksamma till planerad ökning av översvämningar. Deras fastighet har tidigare drabbats av översvämningar och vill att kommunen bygger en vall eller annat skydd mot översvämningar. I övrigt framförs följande: Undergången vid järnvägen bör förbättras så att den handikappanpassas eller att man åtminstone lättare kan ta sig fram där. Upp och nerfart till undergången blir mycket hal vid blöt väderlek. Framför också önskemål om ett mindre fågeltorn eller utsiktsplats för fågelskådning inom området. Undrar också om det går att ha ett begränsat beträdnadsförbud så att det inte gäller vintertid.

kommentarer: Reservatsbildningen innebär inte att området översvämmas mer frekvent. Frågan om att bygga en vall eller dylikt är snarare en fråga för VA Syd. Eftersom området översvämmas regelbundet så krävs det mycket stora resurser för att få en bra lösning vid upp- och nergången under bron. För närvarande finns inte sådana resurser. Förvaltningen planerar att bygga en utkiksplattform i området. Beträdnadsförbudet begränsas att gälla under våtmarksfåglarnas känsliga period.

Lunds Naturskyddsförening: Föreningen anser att området är väl motiverat att skydda som naturreservat då det har höga naturvärden. Skötselplanen anses i allt väsentligt väl utformad. Det är viktigt att tillräckligt med resurser avsätts för skötseln så att naturvärdena kan finnas kvar. Föreningen lämnar följande synpunkter i övrigt. För att kunna sköta området och tillgodose olika intressen såsom vattenrening och markavvattning, där det kan uppstå intressekonflikter och olika skötselåtgärder måste utföras inom projekt och dikningsföretag, så måste det framgå i föreskrifterna och skötselplanen att det är tillåtet. Som exempel ges att det måste vara möjligt att slamsuga eller gräva ut sediment från dammarna vilket kräver stabila körvägar för tunga maskiner. Föreningen saknar skrivning om hur naturvärden ska utvecklas och påpekar också att det saknas en diskussion om utvecklingen kan leda till att de befintliga naturvärdena riskerar att skadas. Man föreslår att hö kan tas från Gunnesboängen och spridas ut i de låglänta områdena för att utveckla naturvärdena. Föreningen är dock osäker på om förhållandena på platsen är lämpliga för en sådan åtgärd. I inledningen av skötselplanen sägs att Vallkärrabäcken för med sig stora mängder dagvatten från Lunds norra delar och att det leder till översvämning. Föreningen påpekar att det avvattnas minst lika stor areal från åkermark till bäcken. Motsvarande fördröjning från åkermark som finns via dammar för dagvatten saknas. Föreningen anser att avrinningen från åkermark bör nämnas i texten som en källa till höga vattenflöden. Under punkt 3.1 anges att stigsystemet ska underhållas, vilket måste innebära att rasrisker ska undanröjas. Strax söder om järnvägen på södra sidan av Vallkärrabäcken har bäcken ätit sig in i slänten på ett oroväckande sätt. Åtgärder bör vidtas och dikningsföretaget bör plocka bort träd som växer i bäcken och orsakar ändrat lopp för bäcken. Texten i förslaget till skötsel av område 8 och 15 är så kortfattad att ambitionen inte kan utläsas. Föreningen menar att Barnahölsdammen och betesmarken omkring inte har hävdats såsom skötselplanen anger på minst ett år. På avstånd ser området inte alls ut att ha de kvaliteter som förslaget anger och som fanns för där för ca tio år sedan. En rejäl uppräckning av skötseln bör vidtas eller så bör ambitionsnivån ändras. Eftersom dammen används för vattenrening är det nog inte möjligt att bevara särskilt många lågvuxna växtarter och fåglar som kräver sådana. Man måste skörda vegetationen längs stränderna minst vartannat år för att slippa slamsuga eller på annat sätt restaurera dammen längre fram. Föreningen anser att anpassningarna till friluftslivet är rimliga. Stängselövergångar som saknas bör komma på plats snarast. En toalett önskas på plats vid Prästaängen. Vid ingångarna till området bör det finnas cykelställ. Som kuriosas nämns att under hösten 2012 upptäcktes röd andmat i det cementrör som står längs stigen i det sydvästra hörnet av

område 17. Arten upptäcktes för tre år sedan i Sverige och kan mycket väl vara det första i Lunds kommun.

kommentarer: Resurser avsätts årligen inom ramen för Tekniska förvaltningens budget. Skötsel av diken inom området regleras via lagstiftningen och kostnadsfördelas enligt respektive dikningsföretags kostnadsfördelningslängd. Föreskrifterna medger skötsel av dammarna, naturreservatsförvaltaren har skötselansvar för dammarna. Skötselplanen medger åtgärder för att utveckla naturvärden i hela området. Det kan bli svårt, och förenat med höga kostnader, att ordna en toalett i området då området regelbundet översvämmas. Förvaltningen får undersöka möjligheterna att ordna toalett i området. Då det finns gott om plats att ställa ifrån sig cyklar vid ingångarna till reservatet anses inte cykelställ nödvändiga att prioritera. Stängselövergångar kommer att iordningställas på platser där det inte ytterligare stör fågellivet.

Skånes Ornitologiska Förening: SkOF ser positivt på naturreservatsbildning av Nöbbelövs mosse. Föreningen är positiva till införande av beträdnadsförbud på markerat område under hela året. De anser också att möjlighet att skåda ut över ängen är tillräcklig från gångstigen och från kullen i närheten. De påpekar dock att delar av gångstigen behöver bättre beläggning, främst längs pilevallen mot väster. SkOF framför synpunkter om att fiske i dammarna, främst Englessons damm, innebär problem för fåglarna genom kvarglömda fiskelinor och krokar som lätt kan fastna på fåglarna och orsaka stort och långvarigt lidande. Det bör finnas information på plats om problemet men SkOF förordar att fiskeförbud införs av hänsyn till fågellivet. Fiskeförbud bör omfatta alla dammarna. Informationsskyltar av god kvalitet om reservatet bör sättas upp vid båda infarterna från Nöbbelövs mossaväg. Skyltarna bör innehålla en sammanfattning på engelska. Häckningsplatser saknas för vissa fågelarter, t.ex. stare och uppsättning av holkar i pilevallen skulle gynna arten. Rójningar av vegetationen bör aldrig förekomma under fåglarnas häckningsperiod.

kommentarer: Beträdnadsförbudet kommer troligen att begränsas och det kommer att vara möjligt att åka skridsko på grunda pölar inom området. Fiske i Englessons damm ses som positivt ffa för ungdomar i närområdet. Bättre skyltning med information om problematik med kvarglömda fiskeredskap kan förbättras. Det är också viktigt att begränsa gäddbeståndet i dammen för att minska predation på andungar. Nya informationsskyltar kommer att sättas upp i samband med reservatsbildning. Förvaltningen planerar att sätta upp holkar i området. Rójningar av vegetation utförs så långt det går under icke-häckningsperiod men volymen av röjningsarbete som ska utföras i kommunen innebär att man inte alltid kan undvika røjning under häckningsperioden. Förvaltningen planerar att bygga en fågelplattform i området för att underlätta fågelskådning.

Lunds Botaniska förening: Föreningen är positiv till bildande av naturreservatet. Det är dock viktigt att kommunen genom aktiv och riktad skötsel utvecklar områdets kvaliteter. Föreningen instämmer till föreslagen skötsel av Gunnesboängen, som idag hyser de största botaniska värdena i området. Utöver det rena bevarandet av befintliga värden hade föreningen gärna sett att mer aktiva insatser gjordes för att förbättra situationen för floran i områden med potential. Föreningen förordar att kärpartiet i skötselområde 7 ställs om till slätter och ser gärna att ambitionsnivån höjs ännu ett snäpp med att särskild skötsel inte bara bedrivs på de små kvarvarande fragmenten. Skötselanvisningar för skötselområde 1 kunde utvidgas till att även gälla för närbelägna delar av skötselområde 2 samt en större del av skötselområde 7 vilket skulle öka chansen för att de värdefulla populationerna ska expandera och därigenom stärkas. Miljöövervakning nämns som en viktig insats och underlag för att utvärdera och vidareutveckla skötseln i området för att gynna områdets biologiska mångfald. Det är viktigt att uppföljning inte bara utförs inom Gunnesboängen utan även genom stickprov i övriga delar för att upptäcka förändringar.

kommentarer: Miljöövervakning sker till viss del i kommunen idag men för omfattande inventeringar och uppföljning saknas resurser. Skötselområde 1 är relativt väl tilltaget i yta och områdena därutån är kraftigt påverkade av uppodling fd åker. För närvarande saknas resurser för att utöka

slåtteryta i området. Tekniska förvaltningen ser mycket positivt till de ideella insatser som utförs i flera områden i kommunen och stöttar Lunds Botaniska förening ekonomiskt årligen för deras insatser.

Sändlista

Länsstyrelsen i Skåne län, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM
Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM
SGU, Box 670, 751 28 UPPSALA
Lantmäterimyndigheten, Lantmäteriet, Box 50590, 202 15 MALMÖ
Skogsstyrelsen, Box 6, 243 21 HÖÖR
Trafikverket, Region Skåne, Box 543, 291 25 KRISTIANSTAD
Polismyndigheten i Lund, Box 13, 221 00 LUND

Naturskyddsföreningen i Skåne, Box 1013, 221 04 LUND
Lunds Naturskyddsförening, Nils Bjelkegatan 4 B, 222 20 Lund
Lundabygdens fågelklubb, Lars G R Nilsson, Kämpagränden 21B, 224 76 LUND
Lunds Botaniska Förening, Botaniska Museet, Ö. Vallgatan 18, 223 61 LUND
Friluftsförbundet, Lundaavdelningen, Vårvädersvägen 41, 222 27 LUND
Lunds Fältbiologer, Ingrid Wahlman, Borgåslingan 46, 224 72 LUND
Gunnesbo 4H-gård, Nöbbelöv 921, 22660 Lund
Kulturen, Stadsantikvarien, Box 1095, 221 04 LUND

Byggnadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Lunds Energi AB
Miljönämnden
Barn- och skolnämnd Lund Öster
Barn- och skolnämnd Lund Stad
Tekniska förvaltningen: Gatu- och trafikkontoret, Mark- och exploateringskontoret
VA SYD, Box 191, 201 21 MALMÖ

Erling Larsson, Önnestöv 1081, 240 13 GENARP (arrendator)
Hans-Åke Månsson, Vallkärra Boställe 161, 225 91 LUND (arrendator)
Kurt Paulsson, Söderto 2, 242 93 HÖRBY (arrendator)
Per Persson, Vallkärra 16, 225 91 LUND (Vallkärra 6:13)
Göran Persson, Vallkärravägen 60, 226 50 Lund (Vallkärra 3:21)
Rikard Willman, Västra Madvägen 30, 225 91 LUND (Vallkärra 6:30)
Gerhard Krämer, Västra Madvägen 32, 225 91 LUND (Vallkärra 6:33)
Mikael Lagergren, Västra Madvägen 34, 225 91 LUND (Vallkärra 6:21)
Kristofer Björkström, Kollegievägen 117, 224 73 LUND (Vallkärra 21:6)
Rickard Jacobsson, Vallkärra gård 102, 225 91 LUND (Vallkärra 21:1)
Jan Lindoff, Gamla Dalbyvägen 137-8, 245 92 STAFFANSTORP (Nöbbelöv 1:3, 1:4, 12:1)
Lars-Erik Johannesson, Nöbbelövs kyrkoväg 2, 226 53 LUND (Nöbbelöv 1:2)
Kerstin Algeus, Sallerigränd 11, 213 74 MALMÖ (Nöbbelöv 11:1)
Ingrid Bååth, Harabergsplan 1D, 341 36 LJUNGBY (Nöbbelöv 11:1)
Ulf Jönsson, Nöbbelöv 861, 226 60 LUND (Nöbbelöv 21:1)
Hans Anders Odh, Stångby 821 225 91 LUND (Vallkärra 1:4, Vallkärra 2:5, Vallkärra 2:8, Vallkärra 4:22)
Hans Tore Andersson, Vallkärra 561, 225 91 Lund (Vallkärra 2:4)